C/2025/1023

27.2.2025

P9_TA(2024)0131

Sõnaselgete keskkonnaväidete põhjendamine ja edastamine (roheväidete direktiiv)

Euroopa Parlamendi 12. märtsi 2024. aasta seadusandlik resolutsioon ettepaneku kohta võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv sõnaselgete keskkonnaväidete põhjendamise ja edastamise kohta (roheväidete direktiiv) (COM(2023)0166 – C9-0116/2023 – 2023/0085(COD))

(Seadusandlik tavamenetlus: esimene lugemine)

(C/2025/1023)

Euroopa Parlament,

— võttes arvesse komisjoni ettepanekut Euroopa Parlamendile ja nõukogule (COM(2023)0166),

— võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 294 lõiget 2 ja artiklit 114, mille alusel komisjon esitas ettepaneku Euroopa Parlamendile (C9-0116/2023),

— võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 294 lõiget 3,

— võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust ([1]),

— võttes arvesse kodukorra artiklit 59,

— võttes arvesse keskkonna-, rahvatervise ja toiduohutuse komisjoni ning siseturu- ja tarbijakaitsekomisjoni ühisarutelu vastavalt kodukorra artiklile 58,

— võttes arvesse põllumajanduse ja maaelu arengu komisjoni arvamust,

— võttes arvesse keskkonna-, rahvatervise ja toiduohutuse komisjoni ning siseturu- ja tarbijakaitsekomisjoni aruannet (A9-0056/2024),

1. võtab vastu allpool toodud esimese lugemise seisukoha;

2. palub komisjonil ettepaneku uuesti Euroopa Parlamendile saata, kui komisjon asendab selle uue ettepanekuga, muudab seda oluliselt või kavatseb seda oluliselt muuta;

3. teeb presidendile ülesandeks edastada Euroopa Parlamendi seisukoht nõukogule ja komisjonile ning liikmesriikide parlamentidele.

([1]) ELT C 293, 18.8.2023, lk 86.

P9_TC1-COD(2023)0085

Euroopa Parlamendi seisukoht, vastu võetud esimesel lugemisel 12. märtsil 2024. aastal eesmärgiga võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv (EL) 2024/… sõnaselgete keskkonnaväidete põhjendamise ja edastamise kohta (roheväidete direktiiv)

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artiklit 114,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust,

võttes arvesse Regioonide Komitee arvamust ([1]),

toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt

ning arvestades järgmist:

(1) Väidetest selle kohta, et ollakse roheline ja kestlik, on saanud konkurentsivõimet määrav tegur, arvestades, et keskkonnasäästlike toodete kasv on tavapäraste toodete omast suurem***, sest tarbijate huvi kasvab***. Kui siseturul pakutavad ja ostetavad kaubad ja teenused ei ole nii keskkonnasõbralikud, nagu väidetakse, eksitab see tarbijaid, pärsib rohepööret ning takistab negatiivse keskkonnamõju vähendamist. Roheliste turgude potentsiaali ei ole täielikult ära kasutatud. Liikmesriikide õigusaktide või eraalgatustega kehtestatud erisugused nõuded, millega reguleeritakse keskkonnaväiteid, tekitavad ettevõtetele koormust piiriülesel kauplemisel, sest nad peavad igas liikmesriigis täitma eri nõudeid. See mõjutab nende suutlikkust siseturul tegutseda ja sellest kasu saada. Samal ajal on turuosalistel raskusi usaldusväärsete keskkonnaväidete kindlakstegemisega ja optimaalsete ostuotsuste langetamisega siseturul. Kuna eri märgiste ja arvutusmeetodite hulk turul kasvab kiiresti, on tarbijatel, ettevõtjatel, investoritel ja sidusrühmadel raske otsustada, kas väited on usaldusväärsed. **[ME 1]**

(2) Kui keskkonnaväited ei ole usaldusväärsed, võrreldavad ega kontrollitavad, ei saa tarbijad ja muud turuosalised oma ostuotsustega paremat keskkonnatoimet täiel määral tunnustada. Ning kui puudub usaldusväärne, võrreldav ja kontrollitav teave, jääb puudu stiimulitest keskkonnatoime optimeerimiseks, millega tavaliselt kaasneks ka suurem tõhusus ja kulude kokkuhoid tarneahela ettevõtete jaoks. Neid tagajärgi süvendab ühise võrdlusraamistiku puudumine kogu siseturul ja sellest tulenev ebaselgus.

(3) Keskkonnaväidetes sisalduva keskkonnateabe kasutajatele, st tarbijatele, ettevõtjatele, investoritele, haldusasutustele ja vabaühendustele, tähendab usaldusväärsuse, võrreldavuse ja kontrollitavuse puudumine vähest usaldust keskkonnateabe vastu ning raskusi erisuguste ja vastuoluliste sõnumite tõlgendamisel. Sellest saavad kahju tarbijad ja muud turuosalised, sest nad võivad eksitavale teabele tuginedes valida mingi toote või äritehingu muude alternatiivide asemel.

(4) Seepärast on vaja keskkonnaväidete reguleerimist rohkem ühtlustada. Selline ühtlustamine tugevdab turgu kestlikumate toodete ja kauplejate jaoks, sest nii hoitakse ära turu killustumine erisuguste riigisiseste lähenemisviiside tõttu. Samuti luuakse sellega võrdlusalus, mis võib hoogustada üleilmset üleminekut õiglasele, kliimaneutraalsele ja ressursitõhusale ringmajandusele ([2]).

([1]) ELT C...,..., lk …

([2]) Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele: „Uus ringmajanduse tegevuskava. Puhtama ja konkurentsivõimelisema Euroopa nimel“ (COM(2020) 98 final).

(5) Sõnaselgete keskkonnaväidete põhjendamist käsitlevad üksikasjalikud liidu eeskirjad, mida kohaldatakse ettevõtete suhtes, kes tegelevad liidu turul ettevõtjalt tarbijale teabe edastamisega, toetavad liidus roheüleminekut ringluspõhisele, kliimaneutraalsele ja puhtale***, planeedi piire austavale*** majandusele, sest võimaldavad tarbijatel teha teadlikke ostuotsuseid, ning aitavad luua selliseid väiteid esitavatele turuosalistele võrdsed tingimused***, edendades samal ajal kestlikku tarbimist***. **[ME 2]**

(6) Keskkonnaväiteid käsitlev õigusraamistik on üks komisjoni välja pakutud meetmeid, millega rakendatakse Euroopa rohelist kokkulepet, ([3]) milles on tunnistatud, et usaldusväärne, võrreldav ja kontrollitav teave on oluline tegur, mis võimaldab ostjatel teha kestlikumaid otsuseid ja vähendab nn rohepesu ohtu, ning milles on võetud kohustused suurendada regulatiivseid ja mitteregulatiivseid jõupingutusi, et võidelda alusetute keskkonnaväidete probleemiga. Koos muude kohaldatavate liidu õigusraamistikega, sealhulgas ettepanekuga võtta vastu direktiiv, milles käsitletakse tarbijate võimestamist üleminekul rohelisele majandusele ([4]) ning millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2005/29/EÜ, ([5]) mida käesolev ettepanek peaks täiendama ***kui lex specialis***, kehtestatakse nendega keskkonnaväidete, sealhulgas keskkonnamärgiste jaoks selge kord. **[ME 3]**

(7) Käesolev direktiiv on osa hulgast omavahel seotud algatustest, mille eesmärk on luua tugev ja sidus tootepoliitika raamistik, mis aitab muuta keskkonna seisukohast kestlikud tooted ja ärimudelid erandi asemel normiks, ning ***tagada, et väidet, mis üksnes kajastab levinud tava, ei saaks klientidele kestlikuna edastada. Sihiks on*** kujundada ümber tarbimisharjumused selliselt, et jäätmeid üldse ei tekikski. Kestlike toodete ökodisainінõuete määruse ettepaneku ([6]) kaudu täiendatakse direktiivi muu hulgas sekkumistega, mis hõlmavad ringmajandust toetavat tootedisaini, uute ärimudelite edendamist ning miinimumnõuete kehtestamist, et vältida keskkonnakahjulike toodete laskmist ELi turule. **[ME 4]**

(8) Tuleks tunnustada üksikute majandussektorite erivajadusi ning seetõttu tuleks käesolevat direktiivi kohaldada selliste vabatahtlike sõnaselgete keskkonnaväidete ja keskkonnamärgisesüsteemide suhtes, mida põhjendamise, edastamise või kontrollimise osas ei reguleerita ühegi muu liidu õigusaktiga. Seepärast ei tuleks käesolevat direktiivi kohaldada sõnaselgete keskkonnaväidete suhtes, mille jaoks on liidu õigusaktides sätestatud erieeskirjad, milles käsitletakse muu hulgas metoodilisi raamistikke või hindamis- või arvestuseeskirju, mis on seotud toodete või kauplejate keskkonnamõju, -aspektide või -toime mõõtmise ja arvutamisega, või tarbijatele kohustusliku ja mittekohustusliku teabe andmist toodete ja kauplejate keskkonnatoime kohta või kestlikkusteabe andmist, mis hõlmab sõnumeid või kujutisi, mis võivad liidu eeskirjade kohaselt olla kohustuslikud või vabatahtlikud.

(9) Euroopa rohelise kokkuleppe, strateegia „Talust taldrikule“ ja elurikkuse strateegia kontekstis ning kooskõlas eesmärgiga viia 2030. aastaks 25 % ELi põllumajandusmaast mahepõllunduse alla ja suurendada oluliselt mahevesiviljeluse osakaalu ning mahetootmise arendamise tegevuskavaga (COM(2021) 141) tuleb mahepõllumajandust ja -tootmist edasi arendada. Mis puudutab Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) 2018/848, ([7]) ei tuleks käesolevat direktiivi kohaldada mahepõllumajanduslikena sertifitseeritud tooteid käsitlevate keskkonnaväidete suhtes, mida on põhjendatud kõnealuse määruse alusel ning mis on seotud näiteks pestitsiidide, väetiste ja mikroobivastaste ainete kasutamisega või näiteks mahepõllumajanduse positiivse mõjuga elurikkusele, mullale või veele ([8]). Mahemärgisesüsteem mõjutab positiivselt ka elurikkust ***ning omab positiivset sotsiaalset mõju***, ***sest*** aitab luua töökohti ja meelitab ligi noori põllumajandustootjaid. Tarbijad tunnistavad selle väärtust. Kooskõlas määrusega (EL) 2018/848 võib liidus mõisteid „bio-“ ja „öko-“ ning nende tuletisi kas eraldi või kombineerituna kasutada kõnealuse määruse kohaldamisalasse kuuluvate toodete, nende koostisosade või söödamaterjalide puhul üksnes siis,

([3]) Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele: „Euroopa roheline kokkulepe“ (COM(2019) 640 final).

([4]) Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv, millega muudetakse direktiive 2005/29/EÜ ja 2011/83/EL seoses tarbijate võimestamisega üleminekul rohelisele majandusele, pakkudes paremat kaitset ebaausate tavade vastu ja paremat teavet (COM(2022) 143 final).

([5]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. mai 2005. aasta direktiiv 2005/29/EÜ, mis käsitleb ettevõtja ja tarbija vaheliste tehingutega seotud ebaausaid kaubandustavasid siseturul ning millega muudetakse nõukogu direktiivi 84/450/EMÜ, Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiive 97/7/EÜ, 98/27/EÜ ja 2002/65/EÜ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EÜ) nr 2006/2004 (ebaausate kaubandustavade direktiiv) (ELT L 149, 11.6.2005, lk 22).

([6]) Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega kehtestatakse kestlike toodete ökodisainінõuete sätestamise raamistik ja tunnistatakse kehtetuks direktiiv 2009/125/EÜ (COM(2022) 132 final).

([7]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 30. mai 2018. aasta määrus (EL) 2018/848, mis käsitleb mahepõllumajanduslikku tootmist ja mahepõllumajanduslike toodete märgistamist ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ) nr 834/2007 (ELT L 150, 14.6.2018, lk 1).

([8]) https://agriculture.ec.europa.eu/system/files/2023-01/agri-market-brief-20-organic-farming-eu_en_1.pdf

kui need on toodetud kooskõlas määrusega (EL) 2018/848. Näiteks selleks, et nimetada puuvilla ökopuuvillaks, peab see olema mahepõllumajanduslikuna sertifitseeritud, sest see kuulub määruse (EL) 2018/848 kohaldamisalasse. Ent kui nõudepesumasinas kasutatavat detergenti nimetatakse ökodetergendiks, ei kuulu see määruse (EL) 2018/848 kohaldamisalasse, vaid seda reguleeritakse direktiiviga 2005/29/EÜ. **[ME 5]**

(9a) Euroopa rohelise kokkuleppe, ELi tegevuskava „Õhu, vee ja pinnase nullsaaste suunas“ (COM 2021/400), Euroopa kestlikkust toetava kemikaalistrateegia (COM/2020/667) ja Euroopa Liidu strateegilise lähenemisviisi raames ravimitele keskkonnas (COM/2019/128) on tervishoiusektoril oluline roll keskkonnasurve vähendamisel. Antud kontekstis oleks ülimalt oluline nõuetekohase õigusraamistiku loomine toote koostisosade kestlikkuse, biolagunevuse, ringluse ja päritoluga seotud roheväidete kasutamiseks nii ravimite (vastavalt direktiivile 2001/83/EÜ) kui ka meditsiiniseadmete (vastavalt määrusele (EL) 2017/745) puhul, et julgustada ettevõtteid panustama keskkonnaeesmärkide saavutamisse ja tagada tarbijatele usaldusväärne teabevahetus. **[ME 6]**

(10) Lisaks ei kohaldata käesolevat direktiivi kestlikkusteabe suhtes, mis hõlmab sõnumeid või kujutisi, mis võivad olla kas kohustuslikud või vabatahtlikud vastavalt liidu või riigi eeskirjadele finantsteenuste kohta, näiteks eeskirjad, mis on seotud panganduse, krediidi, kindlustuse ja edasikindlustuse, tööandja- ja personaalsete pensionide, väärtpaberite, investeerimisfondide, investeerimisühingute, maksete, portfelli valitsemise ja investeerimisnõustamisega, sealhulgas Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2013/36/EL ([9]) I lisas loetletud teenustega, samuti arveldus- ja kliiringuteenuste ning nõustamis-, vahendus- ja muude finantsabiteenustega, kaasa arvatud selliste teenustega seotud standardite või sertifitseerimissüsteemidega.

(11) Samuti ei tuleks käesolevat direktiivi kohaldada keskkonnateabe suhtes, mille on esitanud ettevõtjad, kes kohaldavad kohustuslikus korras või vabatahtlikult Euroopa kestlikkusaruandluse standardeid kooskõlas direktiiviga 2013/34/EL ([10]), ning kestlikkusteabe suhtes, mille on vabatahtlikult esitanud kõnealuse direktiivi artikli 3 lõikes 1, 2 või 3 määratletud ettevõtjad, kui see teave esitatakse kooskõlas direktiivi 2013/34/EL artiklis 29b või 29c osutatud standarditega või muude rahvusvaheliste, Euroopa või riigisiseste kestlikkusaruandluse standardite või suunistega.

(12) Käesoleva direktiivi eeskirju ei tuleks kohaldada pakkumiste suhtes, mis võimaldavad kaupu osta või teenuseid saada tingimusel, et täidetakse müüja või teenuseosutaja kindlaksmääratud keskkonnakriteeriumid, ega pakkumiste suhtes, mille korral saavad tarbijad selliste kriteeriumide täitmisel soodsamad lepingutingimused või hinnad, näiteks nn roheliste laenude, rohelise kodu kindlustuse ega finantsteenustest toodete suhtes, millega kaasnevad keskkonnameetmete või käitumise eest sarnased eelised.

(13) ~~Kui tulevastes liidu õigusaktidega, näiteks väljakuulutatud algatusega „Count Emissions EU“, komisjoni tulevase ettepanekuga liidu kestliku toidusüsteemi õigusraamistiku kohta, kestlike toodete ökodisaini määrusega~~ ([11]) ~~või Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 1007/2011,~~ ([12]) ~~kehtestatakse eeskirjad keskkonnaväidete, keskkonnamärgiste või teatavate toodete või konkreetsetes sektorites tegutsevate kauplejate keskkonnamõju, -aspektide või -toime hindamise või neist teavitamise kohta, tuleks asjaomaste sõnaselgete keskkonnaväidete suhtes kohaldada neid eeskirju käesolevas direktiivis sätestatud eeskirjade asemel.~~ **[ME 7]**

([9]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. juuni 2013. aasta direktiiv 2013/36/EL, mis käsitleb krediidiasutuste tegevuse alustamise tingimusi ning krediidiasutuste ja investeerimisühingute usaldatavusnõuete täitmise järelevalvet, millega muudetakse direktiivi 2002/87/EÜ ning millega tunnistatakse kehtetuks direktiivid 2006/48/EÜ ja 2006/49/EÜ (ELT L 176, 27.6.2013, lk 338).

([10]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. juuni 2013. aasta direktiiv 2013/34/EL teatavat liiki ettevõtjate aruandeaasta finantsaruannete, konsolideeritud finantsaruannete ja nendega seotud aruannete kohta ja millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2006/43/EÜ ning tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiivid 78/660/EMÜ ja 83/349/EMÜ (ELT L 182, 29.6.2013, lk 19).

([11]) ~~COM(2022) 132 final.~~

([12]) ~~Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. septembri 2011. aasta määrus (EL) nr 1007/2011 tekstiilkiudude nimetuste ja tekstiiltoodete kiukoostise märgistamise ja tähistamise kohta, millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiiv 73/44/EMÜ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivid 96/73/EÜ ja 2008/121/EÜ (ELT L 272, 18.10.2011, lk 1).~~

(14) Ettepanek direktiivi kohta, milles käsitletakse tarbijate võimestamist üleminekul rohelisele majandusele ja millega muudetakse direktiivi 2005/29/EÜ, sisaldab mitut erinõuet keskkonnaväidete kohta ning sellega keelatakse üldised keskkonnaväited, mis ei põhine väite seisukohast olulisel tunnustatud suurepärasel keskkonnatoimel. Sellised üldised keskkonnaväited on näiteks „***keskkonnasõbralik“,*** **„**ökosõbralik~~“, „öko-~~“, „keskkonnasäästlik“, „loodussõbralik“, „ökoloogiline“ ~~ja,~~ „keskkonnanõuetele vastav“***, „kliimasõbralik“, „keskkonnast hooliv“, „CO2-neutraalne“, „energiatõhus“, „biolagunev“, „biopõhine“ või muu sarnane väljend, mis viitab suurepärasele keskkonnatoimele või loob sellest mulje***. Käesolev direktiiv peaks täiendama nimetatud ettepanekus sätestatud nõudeid, käsitledes sõnaselgete keskkonnaväidetega seotud konkreetseid aspekte ja nõudeid seoses nende väidete põhjendamise, edastamise ja kontrollimisega. Käesoleva direktiivi nõudeid tuleks kohaldada sõnaselgete keskkonnaväidete konkreetsete aspektide suhtes ja vastuolude korral on need nõuded kõnealuste aspektide puhul ülimuslikud direktiivi 2005/29/EÜ nõuete ees, nagu on ette nähtud sama direktiivi artikli 3 lõikega 4. **[ME 8]**

(15) Selleks et tagada, et tarbijatele antaks usaldusväärset, võrreldavat ja kontrollitavat teavet, mis võimaldab neil teha keskkonna seisukohast kestlikumaid otsuseid, ja et vähendada rohepesu ohtu, on vaja kehtestada sõnaselgete keskkonnaväidete põhjendamise nõuded. Sellisel põhjendamisel tuleks arvesse võtta ***kindlaid ja sõltumatuid*** rahvusvaheliselt tunnustatud ***ning ajakohaseid*** teaduslikke meetodeid toodete või kauplejate keskkonnamõju, -aspektide ja -toime kindlakstegemiseks ja mõõtmiseks ning selle tulemuseks peaks olema usaldusväärne, läbipaistev, võrreldav ja kontrollitav teave tarbijale. **[ME 9]**

(16) Sõnaselgete keskkonnaväidete põhjendamiseks tehtava hindamise käigus tuleb arvesse võtta toote või kaupleja kogu tegevuse olelusringi ja sellest ei tohiks jätta välja ühtegi asjakohast keskkonnaaspekti ega -mõju. Väidetav kasu ei tohiks põhjustada negatiivse mõju ~~põhjendamatut~~ ülekandumist toote või kaupleja olelusringi muudesse etappidesse ega muu negatiivse keskkonnamõju tekkimist või suurenemist. **[ME 10]**

(17) Hindamine, mille alusel põhjendatakse sõnaselget keskkonnaväidet, peaks võimaldama teha kindlaks toote või kaupleja keskkonnamõjud ja -aspektid, mis üheskoos mõjutavad oluliselt toote või kaupleja üldist keskkonnatoimet (edaspidi „asjakohased keskkonnamõjud“ ja „asjakohased keskkonnaaspektid“). Näitajad keskkonnamõjude ja -aspektide asjakohasuse kohta võivad pärineda olelusringi arvesse võtvatest hindamistest, sealhulgas uuringutest, mis põhinevad keskkonnajalajälje määramise meetoditel, tingimusel et need on tootekategooria puhul asjakohaste mõjude osas täielikud ja neis ei jäeta välja ühtki tähtsat keskkonnamõju. Näiteks keskkonnajalajälje määramise meetodite kasutamist käsitleva komisjoni soovituse ([13]) kohaselt peaksid kõige asjakohasemad kindlaks tehtud mõjukategooriad kokku andma vähemalt 80 % koondhinnangust. Need viited keskkonnamõju või -aspektide asjakohasuse kohta võivad tuleneda ka mitmesuguste I tüübi ökomärgiste, näiteks ELi ökomärgise puhul seatud kriteeriumidest või liidu keskkonnahoidlike riigihangete kriteeriumidest, taksonoomiamäärusega ([14]) kehtestatud nõuetest, tootepõhistest eeskirjadest, mis on võetud vastu kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega .../..., millega kehtestatakse kestlike toodete ökodisaininõuete sätestamise raamistik ([15]), või muudest asjakohastest liidu eeskirjadest.

(18) Kooskõlas direktiiviga 2005/29/EÜ, mida on muudetud ettepanekuga direktiivi kohta, milles käsitletakse tarbijate võimestamist üleminekul rohelisele majandusele, ei tohiks kaupleja esitada asjaomasesse tootekategooriasse kuuluvate toodete suhtes õigusaktidega kehtestatud nõudeid kaupleja eripakkumisena ega reklaamida tarbijatele kasu, mida peetakse asjaomasel turul levinud tavaks. Seega peaks sõnaselgete keskkonnaväidete põhjendamiseks kasutatav teave võimaldama kindlaks teha toote või kaupleja keskkonnatoime võrreldes tavaga, mis on levinud vastava tooterühma (nt toit) toodete puhul või vastavas sektoris. See on vajalik, et toetada hinnangut selle kohta, kas sõnaselged keskkonnaväited saab teatava toote või kaupleja kohta esitada kooskõlas keskkonnaväite ülesandega, milleks on näidata, et tootel või kauplejal on keskkonnale positiivne mõju või neil mõju keskkonnale puudub või et toode või kaupleja kahjustab keskkonda vähem kui teised tooted või kauplejad. Levinud tava võib olla samaväärne õiguslike miinimumnõuetega, mida kohaldatakse konkreetse keskkonnaaspekti või -toime suhtes, näiteks mis puudutab toote koostist, ringlussevõetud materjalide kohustuslikku sisaldust või käitlemist olelusringi lõpus. Kui

([13]) Komisjoni 15. detsembri 2021. aasta soovitus (EL) 2021/2279 toodete ja organisatsioonide olelusringi keskkonnatoime mõõtmisel ja teatavakstegemisel kasutatavate keskkonnajalajälje määramise meetodite kasutamise kohta (ELT L 471, 30.12.2021, lk 1).

([14]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. juuni 2020. aasta määrus (EL) 2020/852, millega kehtestatakse kestlike investeeringute hõlbustamise raamistik ja muudetakse määrust (EL) 2019/2088 (ELT L 198, 22.6.2020, lk 13).

([15]) […]

aga enamik tooterühma tooteid või enamik sektori kauplejaid on neist õiguslikest nõuetest paremate näitajatega, ei tohiks õiguslikke miinimumnõudeid lugeda levinud tavaks. ***Samuti tuleks tarbijate eksitamise vältimise eesmärgil käesoleva direktiivi nõuete kohaselt täielikult kontrollida olemasolevaid sertifitseerimissüsteeme ja nende kaubamärke, näiteks sertifitseerimissüsteeme, mis kasutavad järelevalveahela sertifitseerimist, mis võib olla avatum pettustele või mis ei suuda usaldusväärselt tagada sertifitseeritud toodete tootmise seaduslikkust.*** **[ME 11]**

(19) Tarbijatele oleks eksitav, kui sõnaselges keskkonnaväites osutataks keskkonnamõju või -aspektidega seotud kasule, jättes samas välja, et sellise kasu saavutamine tähendab muude keskkonnamõjude või -aspektidega seotud negatiivset kõrvalmõju. Selleks peaks sõnaselgete keskkonnaväidete põhjendamiseks kasutatav teave tagama, et seosed asjakohaste keskkonnamõjude vahel ning keskkonnaaspektide ja -mõjude vahel on võimalik kindlaks teha koos võimalike kõrvalmõjudega. Sõnaselgete keskkonnaväidete põhjendamiseks kasutatavas hinnangus tuleks kindlaks teha, kas keskkonnamõju või -aspektide parandamine toob kaasa kõrvalmõjud, mis halvendavad ~~oluliselt~~ näitajaid seoses muude keskkonnamõjude või -aspektidega, näiteks kas veetarbimise vähendamisega suureneb märkimisväärselt kasvuhoonegaaside heide, või seoses sama keskkonnamõjuga muus toote olelusringi etapis, näiteks kas CO_2 heite vähendamisega tootmisetapis suureneb märkimisväärselt CO_2 heide kasutusetapis. Näiteks võib väide intensiivsete põllumajandustavadega seotud tõhusa ressursikasutuse positiivse mõju kohta eksitada tarbijaid, kui pidada silmas kõrvalmõjusid, mis on seotud mõjuga elurikkusele, ökosüsteemidele või loomade heaolule. Samuti võib keskkonnaväide ***rohelise energia kohta võib tarbijaid eksitada, kui see põhineb ressurssidel, mis mõjutavad negatiivselt kohalikku arengut ja keskkonda, või*** selle kohta, et tekstiil sisaldab ringlussevõetud PET-pudelitest saadud plastpolümeeri, eksitada tarbijaid selle aspekti keskkonnakasu osas, kui niisuguse ringlussevõetud polümeeri kasutamine konkureerib toiduga kokkupuutuva materjal puhul rakendatava suletud ahelaga ringlussevõtusüsteemiga, mida peetakse ringluse seisukohast kasulikumaks. **[ME 12]**

(20) Selleks et keskkonnaväidet saaks pidada usaldusväärseks, peaks see võimalikult täpselt kajastama konkreetse toote või kaupleja keskkonnatoimet. Seega peab sõnaselgete keskkonnaväidete põhjendamiseks kasutatav teave sisaldama esmaseid ettevõttepõhiseid andmeid asjakohaste aspektide kohta, mis oluliselt mõjutavad väites osutatud toote või kaupleja keskkonnatoimet. Tuleb leida õige tasakaal keskkonnaväidete põhjendamiseks asjakohase ja usaldusväärse teabe tagamise ning esmase teabe kogumiseks vajalike jõupingutuste vahel. Esmase teabe kasutamise nõude kaalumisel tuleks arvestada seda, milline on väidet esitava kaupleja mõju vastavale protsessile ja esmase teabe kättesaadavus. Kui väidet esitav kaupleja ei vii protsessi läbi ja esmane teave ei ole kättesaadav, peaks olema võimalik kasutada täpset teisest teavet isegi protsesside puhul, mis mõjutavad oluliselt toote või kaupleja keskkonnatoimet. See on eriti oluline selleks, et mitte seada VKEsid ebasoodsasse olukorda ja hoida esmaste andmete hankimiseks vajalikud jõupingutused proportsionaalsel tasemel. Lisaks on asjakohased keskkonnaaspektid igat liiki keskkonnaväidete puhul erinevad. Näiteks peaks ringlussevõetud või bioressursipõhise materjali sisaldust käsitlevate väidete puhul olema toote koostis hõlmatud esmaste andmetega. Kui tegemist on väidetega selle kohta, et ollakse olelusringi teatavas etapis keskkonda vähem saastavad, peaks teave olelusringi selle etapiga seotud heite ja keskkonnamõju kohta samuti sisaldama esmaseid andmeid. Nii esmased kui ka teisesed, st keskmised andmed, peaksid olema väga kvaliteetsed ja täpsed.

(21) Kliimaga seotud väited on tihipeale osutunud eriti ebaselgeks ja mitmetähenduslikuks ning tarbijaid eksitavaks. See on eelkõige seotud keskkonnaväidetega selle kohta, et tooted või üksused on „kliimaneutraalsed“, „CO_2-neutraalsed“, „100 % CO_2 heidet kompenseerivad“ või teatavaks aastaks „nullnetoheitega“, või muu sarnase kohta. Sellised väited põhinevad sageli kasvuhoonegaaside heite „kompenseerimisel“, kasutades „CO_2 arvestusühikuid“, mis on tekkinud väljaspool ettevõtte väärtusahelat, näiteks metsandus- või taastuvenergiaprojektidest. Kompenseerimise aluseks olevad metoodikad on väga erinevad ja ei ole alati läbipaistvad, täpsed ega järjepidevad. Sellega kaasneb oluline välditud või vähenenud heitkoguste ülehindamise ja topeltarvestamise oht, sest puuduvad täiendavus, püsivus, arvestusühikute väljastamise ambitsioonikad ja dünaamilised võrdlusalused, mis lähtuvad senise olukorra jätkumise stsenaariumist, ning täpne arvestus. Nende tegurite tagajärjel saadakse vähese keskkonnaalase terviklikkuse ja usaldusväärsusega CO_2 kompensatsiooni ühikud, mis eksitavad tarbijaid, kui neile tuginetakse sõnaselgetes keskkonnaväidetes. Kompenseerimine võib ka hoida kauplejaid oma tegevuses ja väärtusahelates heidet vähendamast. Selleks et aidata piisavalt kaasa kliimamuutuste leevendamisega seotud üleilmsete eesmärkide saavutamisele, peaksid kauplejad seadma esikohale heite tegeliku vähendamise oma tegevuses ja väärtusahelates, mitte ~~tuginema~~ heite ~~kompenseerimisele~~***kompenseerimise***. Alles jääv jääkheide varieerub sektoripõhiste trajektooride lõikes kooskõlas üleilmsete kliimaeesmärkidega ja sellega tuleb tegeleda sidumise parandamise kaudu.

Kui kompenseerimist siiski kasutatakse, peetakse asjakohaseks käsitleda ~~heite kompenseerimisel~~***CO2 arvestusühikutel*** põhinevaid kliimaga seotud väiteid, sealhulgas väiteid tulevase keskkonnatoime kohta, läbipaistval viisil. ~~Seepärast tuleks kliimaga seotud väidete põhjendamisel käsitleda kaupleja kasutatavat kasvuhoonegaaside heite kompenseerimist eraldi kaupleja või toote kasvuhoonegaaside heitest. Lisaks tuleks selles teabes täpsustada, kui suur osa koguheitest kompenseeritakse, kas kompenseerimine on seotud heite vähendamisega või sidumise parandamisega ning millist metoodikat on kasutatud. Kliimaga seotud väiteid, mis hõlmavad kompenseerimise kasutamist, tuleb põhjendada metoodikatega, mis tagavad sellise kompenseerimise usaldusväärsuse ja õige arvestamise ning kajastavad seega sidusalt ja läbipaistvalt sellest tulenevat mõju kliimale.~~ **[ME 13]**

(22) Kauplejad on üha enam huvitatud ~~toote või~~ kaupleja tulevase keskkonnatoimega seotud keskkonnaväidete esitamisest, muu hulgas liitudes algatustega, millega edendatakse tavasid, mis võivad aidata vähendada keskkonnamõju või suurendada ringlust. Neid väiteid tuleks põhjendada kooskõlas eeskirjadega, mida kohaldatakse kõigi sõnaselgete keskkonnaväidete suhtes. **[ME 14]**

(23) Sõnaselgete keskkonnaväidete põhjendamiseks kasutatav teave peaks põhinema ~~teadusandmetel~~***sõltumatutel, eelretsenseeritud, laialdaselt tunnustatud, kindlatel ja kontrollitavatel teaduslikel tõenditel, st meetoditel, lähenemisviisidel või uuringutel, mis on välja töötatud kooskõlas parimate läbipaistvust käsitlevate tavadega ja millele on vastastikuseid eksperdihinnanguid andnud teadusringkonnad,*** ning teatavate keskkonnamõjude või -aspektide arvesse võtmata jätmist tuleks hoolikalt kaaluda. ***Hindamise läbipaistvuse ja terviklikkuse tagamiseks peavad meetodid olema üldsusele juurdepääsetavad.*** **[ME 15]**

(24) Keskkonnajalajälje määramise meetodid võivad toetada sõnaselgete keskkonnaväidete põhjendamist seoses konkreetsete olelusringi keskkonnamõjudega, mida meetodid hõlmavad, tingimusel et need on tootekategooria puhul asjakohaste mõjude osas täielikud ja neis ei jäeta välja ühtki tähtsat keskkonnamõju. Need meetodid hõlmavad 16 keskkonnamõju, sealhulgas kliimamuutusi ning vee, õhu, mulla, ressursside, maakasutuse ja toksilisusega seotud mõjusid.

(25) Asjaolu, et toote oluline keskkonnamõju ei ole hõlmatud ühegagi keskkonnajalajälje määramise meetodite 16 mõjukategooriast, ei tohiks õigustada sellise mõju arvesse võtmata jätmist. Majandustegevuses osalejal, kes esitab sellise tooterühma kohta sõnaselge keskkonnaväite, peaks olema hoolsuskohustus leida tõendeid sellise väite põhjendamiseks. Näiteks peaks majandustegevuses osalejal, kes esitab sõnaselge keskkonnaväite Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1379/2013 ([16]) artiklis 5 määratletud kalapüügitoote kohta, olema hoolsuskohustus leida tõendeid sihtkalavaru kestlikkuse kohta. Selleks võib kasutada Rahvusvahelise Mereuurimise Nõukogu ja sarnaste kalavaru hindamise asutuste hinnanguid varude kohta.

(26) Lisaks puudub veel usaldusväärne metoodika, et hinnata mikroplasti keskkonda sattumisega seonduvat olelusringi keskkonnamõju. Kui aga selline keskkonda sattumine suurendab olulist keskkonnamõju, mille kohta ei ole väidet esitatud, ei tohiks mõne muu aspekti kohta väidet esitaval kauplejal lubada seda tähelepanuta jätta, vaid ta peaks võtma arvesse kättesaadavat teavet ja ajakohastama hinnangut siis, kui laialdaselt tunnustatud teaduslikud tõendid on kättesaadavad.

(27) Tarbijaid võivad eksitada ka sõnaselged keskkonnaväited, milles väidetakse või antakse mõista, et tootel või kauplejal on väiksem või suurem keskkonnamõju või parem või halvem keskkonnatoime kui teistel toodetel või kauplejatel (edaspidi „võrdlevad keskkonnaväited“). Ilma et see piiraks vajaduse korral Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2006/114/EÜ ([17]) kohaldamist, on selleks, et võimaldada tarbijate juurdepääs usaldusväärsele teabele, vaja tagada, et võrdlevaid keskkonnaväiteid oleks võimalik asjakohaselt võrrelda. Näiteks ***tuginevad tulemuspõhine sertifitseerimine ja protsessipõhine sertifitseerimine erinevatele näitajatele nagu konkreetsete künniste määramine, mida tuleb täita, või teatava menetluse tagamine.*** Kui näitajad valitakse samade keskkonnaaspektide kohta, kuid selliste näitajate kvantifitseerimiseks kasutatakse erinevaid valemeid, on võrdlemine võimatu ja seetõttu

([16]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. detsembri 2013. aasta määrus (EL) nr 1379/2013 kalapüügi- ja vesiviljelustoodete turu ühise korralduse kohta, millega muudetakse nõukogu määruseid (EÜ) nr 1184/2006 ja (EÜ) nr 1224/2009 ning tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ) nr 104/2000 (ELT L 354, 28.12.2013, lk 1).

([17]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. detsembri 2006. aasta direktiiv 2006/114/EÜ eksitava ja võrdleva reklaami kohta (ELT L 376, 27.12.2006, lk 21).

oht tarbijaid eksitada. Kui kaks kauplejat esitavad keskkonnaväite kliimamuutuste kohta, kuid üks on arvestanud vaid otsest, teine aga nii otsest kui ka kaudset keskkonnamõju, ei ole need tulemused võrreldavad. Niisamuti võib otsus teha võrdlus ainult toote olelusringi teatavates etappides tuua kaasa eksitavad väited, kui see ei ole tehtud läbipaistvaks. Võrdleva keskkonnaväite puhul tuleb tagada, et ka väga erinevate toorainete, kasutusalade ja protsessiahelatega toodete korral, nagu biopõhine plast ja fossiilne plast, võetakse kõigi toodete puhul arvesse olelusringi kõige asjakohasemaid etappe. Näiteks on biopõhise plasti puhul asjakohane põllumajandus või metsandus, fossiilse plasti puhul aga toornafta ammutamine ning küsimus, kas märkimisväärne osa tootest jõuab prügilasse, on väga asjakohane prügilatingimustes hästi biolaguneva plasti puhul, kuid ehk vähem asjakohane plasti puhul, mis sellistes tingimustes ei biolagune. **[ME 16]**

(27a) On tähtis, et kauplejad ei esitaks üldisi väiteid nagu „teadlik", „kestlik" ja „vastutustundlik" üksnes tunnustatud suurepärase keskkonnatoime põhjal, sest sellised mõisted seonduvad lisaks keskkonnaomadustele ka muude omadustega, nagu sotsiaalsed omadused. **[ME 17]**

(28) Kui kehtestatakse sõnaselgete keskkonnaväidete põhjendamise ja edastamise nõudeid, sealhulgas komisjoni poolt vastu võetavate delegeeritud õigusaktidega, tuleks arvesse võtta raskusi, mida võib kauplejatel esineda, kui nad koguvad teavet kogu nende väärtusahelas tegutsevatelt osalejatelt või toote kogu olelusringi kohta, eriti teenuste puhul või juhul, kui puuduvad piisavad teaduslikud tõendid. See on tähtis näiteks selliste teenuste puhul nagu elektroonilise side teenused, mille ulatust ja süsteemipiire võib olla raske kindlaks määrata, nt seda, kus on olelusringi algus ja lõpp, ning veelgi enam olukordades, kus tarneahelad on keerulised ja ebastabiilsed, näiteks juhtudel, kus paljusid seadmeid või komponente toodavad mitmesugused väljaspool ELi asuvad ettevõtjad, mistõttu ei pruugi kestlikkusega seotud teave olla asjaomastele ELi kauplejatele kergesti kättesaadav.

(29) Mõne sektori või teatavate toodete või kauplejate puhul võib küll olulisi keskkonnamõjusid või -aspekte oletada, kuid nende keskkonnamõjude ja -aspektide täielikuks hindamiseks ei pruugi veel olla tunnustatud teaduslikku meetodit. Sellistel juhtudel ning sellal kui tehakse jõupingutusi, et töötada välja meetodid ja koguda tõendeid, mis võimaldavad nende sektorite, kauplejate või toodete puhul vastavat keskkonnamõju või -aspekti hinnata, peaks kauplejatel olema võimalik tutvustada oma kestlikkusalast tegevust, avaldades ettevõtte kestlikkusaruandlust, faktilist aruandlust ettevõtte tulemusnäitajate kohta ja andmeid energiatarbimise vähendamiseks tehtava töö kohta, sealhulgas oma veebisaitidel. Selline paindlikkus säilitaks neile sektoritele või kauplejatele stiimulid jätkata jõupingutusi ühiste keskkonnamõju hindamiste väljatöötamiseks vastavalt käesolevale direktiivile ja soodustaks neid stiimuleid, ning annaks ühtlasi aega selline töö lõpule viia.

(29a) On tähtis tunnistada mikro-, väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate probleeme seoses ressursside ja suutlikkusega, eriti võrreldes suuremate äriühingutega. Seetõttu on ülimalt oluline, et liikmesriigid võtaksid selle direktiivi rakendamisel kõik asjakohased meetmed aitamaks mikro-, väikestel ja keskmise suurusega ettevõtjatel käesoleva direktiivi nõudeid täita. **[ME 18]**

(30) Kuigi ebaausad kaubandustavad, sealhulgas eksitavad keskkonnaväited, on direktiivi 2005/29/EÜ ([18]) kohaselt kõigile kauplejatele keelatud, võib kõige väiksemate ettevõtete halduskoormus seoses keskkonnaväidete põhjendamise ja kontrollimisega olla ebaproportsionaalne ning seda tuleks vältida. Selleks tuleks mikroettevõtjad vabastada artiklite 3 ja 4 põhjendamisnõuetest, välja arvatud juhul, kui need ettevõtjad soovivad saada sõnaselgete keskkonnaväidete vastavussertifikaadi, mida tunnustavad pädevad asutused kogu liidus.

(31) Selleks et rahuldada nii kauplejate vajadusi seoses dünaamiliste turundusstrateegiatega kui ka tarbijate vajadusi seoses üksikasjalikuma ja täpsema keskkonnateabega, võib komisjon võtta vastu delegeeritud õigusakte, et täiendada sõnaselgete keskkonnaväidete põhjendamist käsitlevaid sätteid, täpsustades veelgi sellise põhjendamise kriteeriume

([18]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. mai 2005. aasta direktiiv 2005/29/EÜ, mis käsitleb ettevõtja ja tarbija vaheliste tehingutega seotud ebaausaid kaubandustavasid siseturul ning millega muudetakse nõukogu direktiivi 84/450/EMÜ, Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiive 97/7/EÜ, 98/27/EÜ ja 2002/65/EÜ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EÜ) nr 2006/2004 (ebaausate kaubandustavade direktiiv) (ELT L 149, 11.6.2005, lk 22) (muudetud).

teatavate väidete korral (nt kliimaga seotud väited, sealhulgas väited ~~kompenseerimise, kliimaneutraalsuse või muu sarnase~~***, mis põhinevad kaupleja jääkheite CO2 arvestusühikutel***, ***nagu kliimaneutraalsus, ning väited*** ringlussevõetavuse ja ringlussevõetud materjali sisalduse kohta). Komisjonil peaks olema õigus kehtestada täiendavalt eeskirjad keskkonnamõjude, -aspektide ja -toime mõõtmiseks ja arvutamiseks, määrates kindlaks toote või kaupleja tegevused, protsessid, materjalid, heitkogused või kasutusviisid, mis mõjutavad oluliselt või ei saa mõjutada asjakohaseid keskkonnamõjusid ja -aspekte, määrates kindlaks, milliste keskkonnaaspektide või -mõjude kohta tuleks esitada esmast teavet, ning määrates kindlaks kriteeriumid, mille alusel hinnatakse esmase ja teisese teabe täpsust. Kuigi enamikul juhtudel kaaluks komisjon vajadust need eeskirjad vastu võtta alles pärast seda, kui on saadud seiretulemused keskkonnaväidete arengu kohta liidu turul, võib mõnda liiki väidete puhul olla vajalik, et komisjon võtab vastu täiendavad eeskirjad enne sellise seire tulemuste saamist. Näiteks võib selliste täiendavate õigusaktide vastuvõtmine olla vajalik kliimaga seotud väidete puhul, et rakendada ~~kompenseerimisel~~***kaupleja jääkheite CO2 arvestusühikutel*** põhinevate väidete põhjendamist käsitlevaid sätteid. **[ME 19]**

(32) Komisjoni soovitus (EL) 2021/2279 sisaldab suuniseid selle kohta, kuidas mõõta konkreetsete toodete või organisatsioonide olelusringi keskkonnatoimet ning kuidas töötada välja tootekategooria keskkonnajalajälje määramise eeskirjad (PEFCRid) ja organisatsiooni keskkonnajalajälje määramise sektoripõhised eeskirjad (OEFSRid), mis võimaldavad tooteid võrrelda võrdlusalusega. Selliseid konkreetsete toodete või kauplejate kategooria eeskirju võib kasutada selleks, et toetada väidete põhjendamist kooskõlas käesoleva direktiivi nõuetega. Seepärast peaks komisjonil olema õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte, et kehtestada tooterühma- või sektoripõhised eeskirjad, kui sellel võib olla lisaväärtus. ***Samas ei sobi toote keskkonnajalajälje määramise meetod mõne tooterühma puhul tervikliku keskkonnahinnangu andmiseks.*** Kui ~~aga~~ toote keskkonnajalajälje määramise meetod veel ei hõlma tooterühma jaoks asjakohast mõjukategooriat, võib PEFCRi vastu võtta alles siis, kui need uued asjakohased keskkonnamõju kategooriad on lisatud. Näiteks peaks merekalapüügi puhul PEFCR kajastama selle kalapüügiga seotud keskkonnamõju kategooriaid, eelkõige sihtvaru kestlikkust. Kosmosevaldkonna puhul peaks PEFCR kajastama kaitse ja kosmosega seotud keskkonnamõju kategooriaid, sealhulgas orbitaalruumi kasutust. Toidu ja põllumajandustoodete puhul tuleks enne PEFCRi vastuvõtmise kaalumist näiteks lõimida sellesse ka elurikkus ja looduskaitse, samuti põllumajandustavad, sealhulgas ekstensiivse põllumajanduse positiivne välismõju ja loomade heaolu. Tekstiilide puhul peaks PEFCR näiteks kajastama mikroplasti eraldumist, enne kui kaaluda selle vastuvõtmist. ***Praeguse toote keskkonnajalajälje määramise meetodi edasiarendamiseks ja selle piirangutega tegelemiseks on tähtis, et komisjon metoodikat regulaarselt hindaks ning ajakohastaks, et kajastada teaduse arengut. Samuti on tähtis, et komisjon võimaldaks käesoleva direktiivi alusel loodud nõuandefoorumil aidata kaasa PEFCRi ja OEFCRi arendamisele.*** **[ME 20]**

(32a) Selleks et tagada keskkonnaväidete põhjendamise ausameelsus, erapooletus ja kõrge kvaliteet ning tagada, et põhjendamisnõuded tooksid kaasa tarbijate parema arusaamise keskkonnamõjudest, on oluline, et keskkonnaväidete põhjendamisnõuete väljatöötamisse kaasataks tasakaalustatud sidusrühmade kogum, sealhulgas tarbijaorganisatsioonid, valitsusvälised keskkonnaorganisatsioonid, märgisesüsteemide korraldajad ja pädevad asutused, samuti tööstuse esindajad, sh mikro-, väike- ja keskmise suurusega ettevõtjate ning käsitööndusettevõtjate esindajad, ametiühingud, kauplejad, jaemüüjad ja importijad. Sel eesmärgil peaks komisjon looma nõuandefoorumi, mille ülesanne on esitada arvamusi selle kohta, kas kehtivad eeskirjad ja meetodid sobivad konkreetsete keskkonnaväidete põhjendamiseks, ning anda soovitusi uute delegeeritud õigusaktide läbivaatamise või väljatöötamise ettevalmistamise kohta. **[ME 21]**

(33) Kuna eksitavate keskkonnaväidete suhtes juba kohaldatakse direktiivi 2005/29/EÜ, võimaldab see liikmesriikide kohtutel ja haldusasutustel selliste väidete kasutamise lõpetada ja keelata. Näiteks peaksid keskkonnaväited selleks, et need vastaksid direktiivile 2005/29/EÜ, olema seotud üksnes aspektidega, mis on toote või kaupleja keskkonnamõju seisukohast olulised. Keskkonnaväited ***ja märgisesüsteemid*** peaksid samuti olema selged ja ühemõttelised selle osas, milliste toote või kaupleja aspektidega need on seotud, ning neis ei tohiks jätta välja ega varjata toote ~~või kaupleja~~ keskkonnatoimet puudutavat olulist teavet, mida tarbijad vajavad teadlike valikute tegemiseks. ~~Keskkonnaväites~~ Kasutatud sõnastus, kujutised ja üldine toote esitusviis, sealhulgas ***tunnuslaused,*** kujundus ning värvide, kujutiste, piltide, helide, sümbolite***, kaubamärgi*** või märgiste valik, peaksid andma tõepärase ja täpse ülevaate saavutatud keskkonnakasu ulatusest ja neis ei tohiks saavutatud keskkonnakasu üle hinnata. ***Kui see on asjakohane, ei tohiks ära jätta teavet toote sertifitseeritud materjalisisalduse täpse koguse kui omaduse kohta, mille ümber teatud märgisesüsteemid toimivad, eriti kui minimaalne sertifitseeritud sisaldus võib olla null.*** **[ME 22]**

(34) Kui sõnaselge keskkonnaväide puudutab lõpptoodet ja sellise toote asjakohased keskkonnamõjud või -aspektid ilmnevad kasutusetapis ***või olelusringi lõpus*** ning tarbijad saavad selliseid keskkonnamõjusid või -aspekte mõjutada sobiva käitumisega, näiteks õige jäätmesortimine või kasutusharjumuste mõju toote pikaealisusele, peaks väide sisaldama ka teavet, milles selgitatakse tarbijatele, kuidas nende käitumine võib aidata kaasa keskkonnakaitsele. **[ME 23]**

(35) Selleks et teha kestlikumate toodete valimine tarbijate jaoks lihtsamaks ja stimuleerida kauplejaid tegema jõupingutusi oma keskkonnamõju vähendamiseks, peaks edastatav väide, kui see on seotud tulevase keskkonnatoimega, põhinema eeskätt kaupleja enda tegevuses ja väärtusahelates tehtavatel parendustel, selle asemel et tugineda kasvuhoonegaaside heite või muu keskkonnamõju kompenseerimisele.

(36) Tarbijatel peaks olema lihtne juurdepääs teabele toote või kaupleja kohta, mille või kelle kohta on sõnaselge keskkonnaväide esitatud, ***sealhulgas vahetult tootel või tootega kaasasolevalt,*** ja teabele, millega ~~seda~~***toodet käsitlevat*** väidet on põhjendatud. Seejuures tuleks arvesse võtta ka vanemate tarbijate vajadusi. Selleks peaksid kauplejad esitama selle teabe kas füüsilisel kujul või tegema kättesaadavaks veebilingi, QR-koodi***, digitaalse tootepassi*** või nendega samaväärse mooduse, mille kaudu pääseb veebisaidile, kus on üksikasjalikum teave sõnaselge keskkonnaväite põhjenduse kohta vähemalt ühes selle liikmesriigi ametlikus keeles, kus väide esitatakse. Selleks et hõlbustada käesoleva direktiivi täitmise tagamist, peaks veebilink, QR-kood või samaväärne moodus tagama ka lihtsa juurdepääsu sõnaselge keskkonnaväite põhjendamisega seotud vastavussertifikaadile ja selle sertifikaadi koostanud kontrollija kontaktandmetele. ***Alusuuringud, hinnangud, metoodikad või arvutused tuleks teha avalikult kättesaadavaks, välja arvatud juhul, kui teave on ärisaladus kooskõlas direktiivi (EL) 2016/943 artikli 2 lõikega 1.*** **[ME 24]**

(37) Selleks et vältida võimalikku ebaproportsionaalset mõju mikroettevõtjatele, tuleks ***need*** kõige väiksemad ettevõtted vabastada artikli 5 nõuetest, mis on seotud teabega sõnaselgete keskkonnaväidete põhjendamise kohta, välja arvatud juhul, kui need ettevõtjad soovivad saada sõnaselge keskkonnaväite vastavussertifikaadi, mida tunnustavad pädevad asutused kogu liidus. **[ME 25]**

(38) Kui komisjon võtab vastu delegeeritud õigusakte, et täiendada sõnaselgete keskkonnaväidete põhjendamist käsitlevaid sätteid, võib olla vajalik täiendada ka selliste väidete edastamist käsitlevaid sätteid. Näiteks kui konkreetse tooterühma või sektori jaoks kehtestatakse olelusringil põhinevad erieeskirjad sõnaselgete keskkonnaväidete põhjendamise kohta, võib olla vajalik lisada täiendavad eeskirjad nende eeskirjade alusel hinnatud keskkonnamõju esitamise kohta, nõudes, et üldise keskkonnatoime koondnäitaja kõrval esitatakse kolm peamist keskkonnamõju. Selleks peaks komisjonil olema õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte, et täiendada sõnaselgete keskkonnaväidete edastamist käsitlevaid sätteid.

(39) Praegu on liidu turul kasutusel rohkem kui 200 keskkonnamärgist. Nende toimimises on suuri erinevusi näiteks kasutatud standardite või meetodite läbipaistvuse ja põhjalikkuse, läbivaatamiste sageduse või auditeerimise või kontrollimise taseme poolest. Need erinevused mõjutavad keskkonnamärgisel edastatud teabe usaldusväärsust. Kuigi ELi ökomärgisel või samaväärsel riigisisesel märgisel põhinevad väited tuginevad kindlale teaduslikule alusele, nende kriteeriumid töötatakse välja läbipaistvalt ning nende puhul tuleb teha katseid ja kolmandate isikute poolset kontrolli ning korrapärast seiret, näitavad tõendid, et paljud praegu ELi turul olevad keskkonnamärgised on eksitavad. Eelkõige puudub paljude keskkonnamärgiste puhul piisav kontrollikord. Seepärast peaksid keskkonnamärgisel esitatavad sõnaselged keskkonnaväited põhinema sertifitseerimissüsteemil.

(40) Kui keskkonnamärgis hõlmab tarbijatele esitatavat ärilist teadaannet, milles väidetakse või jäetakse mulje, et tootel on positiivne mõju keskkonnale või sellel mõju keskkonnale puudub või et toode on keskkonnale vähem kahjulik kui konkureerivad märgiseta tooted, on ka see keskkonnamärgis sõnaselge keskkonnaväide. Sellise keskkonnamärgise sisu suhtes kohaldatakse seega sõnaselgete keskkonnaväidete põhjendamise ja edastamise nõudeid.

(41) Keskkonnamärgistega soovitakse sageli esitada tarbijatele koondhinne toodete või kauplejate kumulatiivse keskkonnamõju kohta, et oleks võimalik tooteid või kauplejaid otse võrrelda. Sellise koondhindega võib siiski kaasneda oht tarbijaid eksitada, sest koondnäitaja võib maskeerida toote teatavate aspektide negatiivset

keskkonnamõju toote muude aspektide positiivsema keskkonnamõjuga. Lisaks erinevad sellised märgised juhul, kui need on välja töötanud eri ettevõtjad, tavaliselt selle poolest, milline on koondhinde aluseks olev konkreetne metoodika, näiteks milliseid keskkonnamõjusid on arvesse võetud või milline on neile keskkonnamõjudele omistatud kaal. Selle tulemusel võib sama toode sõltuvalt süsteemist saada erineva hinde või hinnangu. See probleem tekib seoses liidus ja kolmandates riikides kehtestatud süsteemidega. See soodustab siseturu killustumist, võib seada väiksemad ettevõtted ebasoodsasse olukorda ning tõenäoliselt eksitab tarbijaid veelgi rohkem ja õõnestab nende usaldust keskkonnamärgiste vastu. Et seda ohtu vältida ja ühtsel turul parem ühtlustamine tagada, ~~ei tuleks sõnaselgeid keskkonnaväiteid~~***peaksid sõnaselged keskkonnaväited***, sealhulgas ~~keskkonnamärgiseid~~***keskkonnamärgised***, mis põhinevad toodete või kauplejate kumulatiivset keskkonnamõju kajastaval koondhindel, ~~lugeda piisavalt põhjendatuks, välja arvatud juhul, kui need koondhinded tulenevad liidu eeskirjadest, mille hulgas on delegeeritud õigusaktid, mida komisjonil on õigus käesoleva direktiivi alusel vastu võtta, ning mille tulemuseks on kogu liidus kasutatavad kõiki tooteid või konkreetseid tooterühmi käsitlevad ühtlustatud süsteemid, mis põhinevad ühtsel metoodikal, et tagada sidusus ja võrreldavus~~***vastama nõuetele, mis tagavad aluseks olevate keskkonnamärgisesüsteemide usaldusväärsuse, sealhulgas pidades silmas nende hindamismeetodeid ja juhtimist***. **[ME 26]**

(42) Kooskõlas ettepanekuga direktiivi kohta, milles käsitletakse tarbijate võimestamist üleminekul rohelisele majandusele ja millega muudetakse direktiivi 2005/29/EÜ, on sellise kestlikkusmärgise esitamine, mis ei põhine sertifitseerimissüsteemil või mida ei ole kehtestanud ametiasutused, kõigil tingimustel ebaaus kaubandustava. See tähendab, et nn isesertifitseeritud kestlikkusmärgised, mille puhul ei tehta kestlikkusmärgise aluseks olevate nõuete täitmise suhtes kolmanda isiku poolset kontrolli ega korrapärast seiret, on keelatud.

(43) Selleks et võidelda niisuguste eksitavate sõnaselgete keskkonnaväidete vastu, mis on edastatud keskkonnamärgiste kujul, ja suurendada tarbijate usaldust keskkonnamärgiste***, sealhulgas sertifitseerimissüsteemide kaubamärkide ja logode*** vastu, tuleks käesoleva direktiiviga kehtestada juhtimiskriteeriumid, millele kõik keskkonnamärgisesüsteemid peavad vastama, täiendades seega kõnealuses direktiivi 2005/29/EÜ muutmise ettepanekus sätestatud nõudeid. **[ME 27]**

(44) ~~Selleks et vältida ametlikult tunnustatud riiklike või piirkondlike EN ISO 14024 I tüübi keskkonnamärgise- (ökomärgise-) süsteemide ja muude keskkonnamärgisesüsteemide edasist lisandumist ning tagada suurem ühtlustamine siseturul, tuleks uued riigisisesed või piirkondlikud keskkonnamärgisesüsteemid välja töötada üksnes liidu õiguse alusel. Liikmesriigid võivad siiski paluda komisjonil kaaluda liidu tasandil avalike märgisesüsteemide väljatöötamist tooterühmadele või sektoritele, mille jaoks selliseid märgiseid liidu õiguses veel ei ole ja mille puhul annaks ühtlustamine lisaväärtust, et tõhusalt saavutada kestlikkus- ja siseturueesmärgid.~~ **[ME 28]**

(45) Selleks et mitte tekitada rahvusvahelisele kaubandusele tarbetuid tõkkeid ja tagada võrdne kohtlemine liidus kehtestatud avalike süsteemidega, peaks väljaspool liitu asuvatel ametiasutustel, kes loovad uusi märgisesüsteeme, olema lubatud taotleda komisjonilt heakskiitu märgise kasutamiseks liidu turul. See heakskiit tuleks anda tingimusel, et süsteem aitab saavutada käesoleva direktiivi eesmärke ning et süsteemidel on lisaväärtus seoses keskkonnaalaste eesmärkidega ning keskkonnamõjude, tooterühma või sektori hõlmatusega ja nad vastavad kõigile käesoleva direktiivi nõuetele.

(46) Eraettevõtjate loodud keskkonnamärgisesüsteemid võivad juhul, kui neid on liiga palju ja nende kohaldamisala kattub, tekitada tarbijates segadust või õõnestada nende usaldust keskkonnamärgiste vastu. Seepärast peaksid liikmesriigid lubama ***olemasolevate keskkonnamärgisesüsteemide kujutamist ettevõtjate ja tarbijate vahelises kaubandustegevuses ainult pärast käesoleva direktiivi kohaldamise algust ja siis, kui sellised süsteemid on kooskõlas käesolevas direktiivis sätestatud kohustustega, ning nad peaksid lubama*** eraettevõtjatel luua uusi keskkonnamärgisesüsteeme vaid tingimusel, et need annavad ~~võrreldes olemasolevate riiklike või piirkondlike süsteemidega olulist~~***vastavalt käesolevale direktiivile*** lisaväärtust märgise andmise kriteeriumide keskkonnaalaste eesmärkide, asjakohaste keskkonnamõjude hõlmatuse ja aluseks oleva hindamise täielikkuse poolest. Liikmesriigid peaksid kehtestama uute keskkonnamärgisesüsteemide heakskiitmise menetluse, mis põhineb sõltumatu kontrollija koostatud vastavussertifikaadil***, ning hindama olemasolevate keskkonna ja kestlikkuse märgise- ja sertifitseerimissüsteemide väiteid***. Seda tuleks kohaldada liidus ja väljaspool liitu loodud süsteemide***, sealhulgas olemasolevate süsteemide*** suhtes. **[ME 29]**

(47) Selleks et tagada õiguskindlus ning hõlbustada ~~uusi riiklikke ja piirkondlikke~~ ametlikult tunnustatud ~~keskkonnamärgisesüsteeme ning uusi~~ eraalgatuslikke märgisesüsteeme käsitlevate sätete täitmise tagamist, peaks komisjon avaldama loetelu süsteemidest, mille kasutamist võib liidu turul jätkata või mille võib liidu turul kasutusele võtta. **[ME 30]**

(48) Tagamaks, et liikmesriigid järgivad eraettevõtjate välja töötatud keskkonnamärgisesüsteemide hindamisel ja heakskiitmisel ühtlustatud lähenemisviisi ning selleks, et kehtestada menetlus, millega komisjon kiidab heaks väljaspool liitu asuvate ametiasutuste loodavad kavandatud süsteemid, ~~tuleks~~***antakse*** komisjonile ~~anda rakendamisvolitused~~***õigus*** võtta vastu ***delegeeritud õigusaktid, millega kehtestatakse*** ühiseeskirjad, milles määratakse kindlaks selliste keskkonnamärgisesüsteemide heakskiitmise üksikasjalikud nõuded, tõendavate dokumentide vorm ja sisu ning nende süsteemide heakskiitmise kord. ~~Neid volitusi tuleks teostada kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 182/2011~~ ([19]). **[ME 31]**

(49) On väga tähtis, et sõnaselged keskkonnaväited ***ja keskkonnamärgisesüsteemid*** kajastaksid õigesti väite kohast keskkonnatoimet ja -mõju ***nii vahetult tootel kui ka tootega kaasasolevalt*** ning et neis võetaks arvesse uusimaid teaduslikke tõendeid. Seepärast peaksid liikmesriigid tagama, et väidet esitav kaupleja ~~vaatab~~***ja keskkonnamärgisesüsteemid vaatavad*** väidete põhjendused ja edastuse läbi ja ~~ajakohastab~~***ajakohastavad*** neid vähemalt iga viie aasta järel, et tagada vastavus käesoleva direktiivi nõuetele. **[ME 32]**

(49a) ELi tubakatoodete direktiivi 2014/40/EL artikli 13 lõike 1 punkt e keelab keskkonnaväited tubakatoodetel ja nende pakenditel, kuid ei keela tubakatööstuse üksustel esitada roheväiteid oma tegevuse kohta tervikuna, eelkõige oma keskkonnatoimet puudutavate reklaamikampaaniate kaudu, mis võib tarbijaid eksitada; seetõttu ei tohiks olla lubatud keskkonnaväited tubakatööstuse tegevuse kohta. **[ME 33]**

(50) Tagamaks, et sõnaselged keskkonnaväited on usaldusväärsed, on vaja, et liikmesriigid kehtestaksid menetluse, millega kontrollida, kas sõnaselgete keskkonnaväidete, sealhulgas keskkonnamärgiste põhjendused ja edastus või keskkonnamärgisesüsteemid vastavad käesoleva direktiivi nõuetele.

(51) Selleks et võimaldada pädevatel asutustel tõhusamalt kontrollida käesoleva direktiivi sätete rakendamist ja vältida nii palju kui võimalik põhjendamata sõnaselgete keskkonnaväidete, sealhulgas keskkonnamärgiste turulejõudmist, peaksid direktiivis sätestatud ühtlustatud nõuetele vastavad kontrollijad kontrollima, et nii sõnaselgete keskkonnaväidete põhjendamiseks kasutatav teave kui ka nende edastus vastavad käesoleva direktiivi nõuetele. Et vältida tarbijate eksitamist, peaks kontrollimine toimuma ~~igal juhul~~ enne keskkonnaväidete avalikustamist või keskkonnamärgiste kasutusele võtmist**.** ***Samas võivad liikmesriigid selleks, et vältida enne käesoleva direktiivi jõustumist trükitud toodete või pakendite raiskamist, kehtestada käesoleva direktiivi jõustumise kuupäeva ja käesoleva direktiivi kohaldamise kuupäeva vahele üleminekuperioodi, mille jooksul võib kontrollimiseks esitatud olemasolevaid keskkonnaväiteid kasutada. Liikmesriigid võivad enne käesoleva direktiivi jõustumist esitatud väidete kontrollimise prioriteediks seada***. Tõendaja võib vajaduse korral märkida ära mitu käesoleva direktiivi nõuetele vastavat viisi, kuidas edastada sõnaselge keskkonnaväide, et vältida pideva uuestisertifitseerimise vajadust juhul, kui edastusviisi veidi muudetakse ilma, et see mõjutaks vastavust käesoleva direktiivi nõuetele. Et kauplejatel oleks hõlpsam täita sõnaselgete keskkonnaväidete, sealhulgas keskkonnamärgiste põhjendamise ja edastamise eeskirju, tuleks kontrollimisel võtta arvesse väite või keskkonnamärgise laadi ja sisu, sealhulgas seda, kas väide või märgis näib olevat direktiivi 2005/29/EÜ arvestades ebaaus. **[ME 34]**

(52) Selleks et tagada kauplejatele kogu siseturul õiguskindlus selle suhtes, et sõnaselged keskkonnaväited vastavad käesoleva direktiivi nõuetele, peaksid pädevad asutused kõikjal liidus tunnustama vastavussertifikaati. Mikroettevõtjatel ***ja üleminekuperioodi kasutavatel väikeettevõtjatel*** peaks olema lubatud sellist sertifikaati taotleda, kui nad soovivad tõendada oma väiteid kooskõlas käesoleva direktiivi nõuetega ja saada kasu sertifikaadi tunnustamisest kogu liidus. Vastavussertifikaat ei tohiks siiski piirata keskkonnaväite hindamist direktiivi 2005/29/EÜ täitmist tagavate ametiasutuste või kohtute poolt. **[ME 35]**

([19]) ~~Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. veebruari 2011. aasta määrus (EL) nr 182/2011, millega kehtestatakse eeskirjad ja üldpõhimõtted, mis käsitlevad liikmesriikide läbiviidava kontrolli mehhanisme, mida kohaldatakse komisjoni rakendamisvolituste teostamise suhtes (ELT L 55, 28.2.2011, lk 13).~~

(53) Selleks et tagada sõnaselgete keskkonnaväidete ja keskkonnamärgisesüsteemide kontrollimist käsitlevate sätete ühesugused tingimused ning hõlbustada käesoleva direktiivi kontrollisätete täitmise tagamist, tuleks komisjonile anda rakendamisvolitused võtta vastu vastavussertifikaatide ühine vorm ja selliste sertifikaatide väljaandmise tehnilised vahendid. ***See ühine vorm peaks hõlbustama vastavussertifikaatide tunnustamist pädevate asutuste poolt kogu liidus.*** Neid volitusi tuleks teostada kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 182/2011 ([20]). **[ME 36]**

(54) ***Mikro-,*** väikestel ja keskmise suurusega ettevõtjatel (VKEd) peaks olema võimalik saada kasu kestlikumate toodete turu võimalustest, kuid teatavad sõnaselgete keskkonnaväidete põhjendamise ja kontrollimise nõuded võivad neile tekitada proportsionaalselt suuremaid kulusid ja raskusi. Liikmesriigid ***ja komisjon*** peaksid andma VKEdele, kes soovivad esitada oma toodete või tegevuse kohta sõnaselgeid keskkonnaväiteid, piisavat teavet ja suurendama nende teadlikkust käesoleva direktiivi nõuete täitmise viisidest, tagama neile sihipärase ja erikoolituse ning pakkuma neile konkreetset abi ja toetust, sealhulgas rahalist. Liikmesriigid peaksid oma meetmete võtmisel arvestama kohaldatavaid riigiabieeskirju. ***Et tagada mikro-, väikestele ja keskmise suurusega ettevõtjatele võrdsed võimalused kogu Euroopa Liidus, peaksid liikmesriigid pidama korrapärast dialoogi vastavalt piirkondlikul ja riiklikul tasandil kehtivate mikro-, väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate toetusmeetmete üle. Peale selle ja tagamaks, et mikro-, väikesed ja keskmise suurusega ettevõtjad ei seisaks ebaproportsionaalselt suuremate kulude ja raskuste ees seoses käesoleva direktiivi nõuetega, peaks komisjon kaaluma mõningaid algatusi mikro-, väikestele ja keskmise suurusega ettevõtjatele mõeldud finantsprogrammide raames, kui nad soovivad esitada sõnaselgeid keskkonnaväiteid seoses oma toodete või tegevusega.*** **[ME 37]**

(55) Selleks et tagada võrdsed tingimused liidu turul, kus väited toote või kaupleja keskkonnatoime kohta põhinevad usaldusväärsel, võrreldaval ja kontrollitaval teabel, on vaja kehtestada ühised nõuete täitmise tagamise ja vastavuseeskirjad.

(56) Selleks et tagada käesoleva direktiivi eesmärkide saavutamine ja tulemuslik nõuete täitmise tagamine, peaksid liikmesriigid määrama oma pädevad asutused, kes vastutavad käesoleva direktiivi kohaldamise ja täitmise tagamise eest. Arvestades aga käesoleva direktiivi artiklite 5 ja 6 tihedat vastastikust täiendavust direktiivi 2005/29/EÜ sätetega, peaks liikmesriikidel olema lubatud määrata nende täitmise tagamiseks samad pädevad asutused, kes vastutavad direktiivi 2005/29/EÜ täitmise tagamise eest. Järjepidevuse huvides peaksid liikmesriigid juhul, kui nad nii toimivad, saama ~~erandina käesolevas direktiivis sätestatud täitmise tagamise eeskirjadest~~ tugineda täitmise tagamise meetmetele ja volitustele, mille nad on kehtestanud kooskõlas direktiivi 2005/29/EÜ artikliga 11. Juhtudel, kus liikmesriigi territooriumil on rohkem kui üks määratud pädev asutus ja selleks, et tagada pädevate asutuste ülesannete tulemuslik täitmine, peaks liikmesriik tagama kõigi määratud pädevate asutuste tiheda koostöö. **[ME 38]**

(57) Ilma et see piiraks määrusega (EL) 2017/2394 ([21]) juba tarbijakaitseasutustele antud volitusi, peaksid pädevatel asutustel olema minimaalsed uurimis- ja täitmise tagamise volitused, et tagada käesoleva direktiivi järgimine, teha üksteisega kiiremini ja tõhusamalt koostööd ning takistada turuosalisi käesolevat direktiivi rikkumast. Need volitused peaksid olema piisavad, et tulla tulemuslikult toime e-kaubanduse ja digikeskkonnaga seotud täitmise tagamise probleemidega ning takistada nõuetele mittevastavatel turuosalistel täitmise tagamise süsteemis olevate lünkade ärakasutamist seeläbi, et nad viivad tegevuse üle liikmesriikidesse, kelle pädevatel asutustel võib olla vähem vahendeid ebaseaduslike tavade vastu võitlemiseks.

(58) Pädevatel asutustel peaks olema võimalik kasutada uurimises tõenditena kõiki juhtumiga seotud fakte ja asjaolusid.

(59) Selleks et vältida eksitavate ja põhjendamata sõnaselgete keskkonnaväidete levikut liidu turul, peaksid pädevad asutused korrapäraselt kontrollima esitatud sõnaselgeid keskkonnaväiteid ja kasutatavaid keskkonnamärgise-süsteeme, veendumaks, et käesoleva direktiivi nõuded on täidetud.

([20]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. veebruari 2011. aasta määrus (EL) nr 182/2011, millega kehtestatakse eeskirjad ja üldpõhimõtted, mis käsitlevad liikmesriikide läbiviidava kontrolli mehhanisme, mida kohaldatakse komisjoni rakendamisvolituste teostamise suhtes (ELT L 55, 28.2.2011, lk 13).

([21]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. detsembri 2017. aasta määrus (EL) 2017/2394 tarbijakaitsealaste õigusaktide täitmise tagamise eest vastutavate liikmesriigi asutuste vahelise koostöö kohta ja millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 2006/2004 (ELT L 345, 27.12.2017, lk 1).

(60) Kui pädevad asutused avastavad käesoleva direktiivi nõuete rikkumise, peaksid nad tegema hindamise ja selle tulemuste põhjal teavitama kauplejat avastatud rikkumisest ning nõudma talt parandusmeetmete võtmist. Et minimeerida nõuetele mittevastava sõnaselge keskkonnaväite või nõuetele mittevastava keskkonnamärgise-süsteemi eksitavat mõju tarbijatele, peaksid pädevad asutused nõudma, et kaupleja võtab tulemuslikud ja kiired meetmed rikkumise heastamiseks. Nõutavad parandusmeetmed peaksid olema proportsionaalsed avastatud rikkumisega ja selle eeldatava kahjuliku mõjuga tarbijatele.

(61) Kui rikkumine ei piirdu üksnes nende riigi territooriumiga ja esitatud sõnaselge keskkonnaväide on kauplejate hulgas tuntud, peaksid pädevad asutused teavitama teisi liikmesriike tehtud hindamise tulemustest ja meetmetest, mida nad on vastutavalt kauplejalt nõudnud.

(62) Pädevad asutused peaksid samuti kontrollima liidu turul esitatud sõnaselgeid keskkonnaväiteid, kui nende käsutuses on asjakohane teave, sealhulgas kolmandate isikute esitatud põhjendatud kahtlused, ja tuginedes sellisele teabele. Kahtluse esitanud kolmandad isikud peaksid suutma tõendada piisavat huvi või väitma, et nende õigusi on kahjustatud.

(63) Tagamaks, et kauplejaid heidutatakse tulemuslikult käesoleva direktiivi nõuete täitmata jätmisest loobuma, peaksid liikmesriigid kehtestama eeskirjad karistuste kohta, mida kohaldatakse käesoleva direktiivi rikkumise korral, ning tagama nende eeskirjade rakendamise. Kehtestatud karistused peaksid olema tõhusad, proportsionaalsed ja hoiatavad. Et hõlbustada karistuste ühetaolisemat kohaldamist, on vaja kehtestada ühised mitteammendavad kriteeriumid, mille alusel määratakse kindlaks rikkumiste korral määratavate karistuste liigid ja tasemed. Need kriteeriumid peaksid muu hulgas hõlmama rikkumise laadi ja raskusastet ning rikkumisest saadud majanduslikku kasu, tagamaks, et vastutavad isikud jäetakse sellest kasust ilma.

(64) Rikkumistest tulenevate karistuste ja meetmete kehtestamisel peaksid liikmesriigid nägema ette, et rikkumise raskusastmest lähtuvalt peaks trahvide tase jätma nõudeid mittetäitva kaupleja ilma majanduslikust kasust, mis saadakse eksitava või põhjendamata sõnaselge keskkonnaväite või nõuetele mittevastava keskkonnamärgisesüsteemi kasutamisest, sealhulgas korduvate rikkumiste korral. Seepärast peaksid rikkumistest tulenevad meetmed, mille liikmesriigid ette näevad, hõlmama ka asjaomase toote konfiskeerimist kauplejalt või rikkumisega seotud tehingutest saadud tulu konfiskeerimist või ajutisi kõrvalejätmisi või toodete liidu turule laskmise või teenuste liidu turul kättesaadavaks tegemise keelde. Täitevasutuste võetavate meetmete peamine kriteerium peaks olema rikkumise raskusaste. Trahvide maksimumsuurus peaks olema hoiatav ja moodustama vähemalt 4 % kaupleja aastasest kogukäibest asjaomases liikmesriigis või asjaomastes liikmesriikides, kui tegemist on liidu mõõtmega laiaulatuslike rikkumistega, mille suhtes kohaldatakse koordineeritud uurimis- ja täitmise tagamise meetmeid kooskõlas määrusega (EL) 2017/2394 ([22]).

(65) Delegeeritud õigusaktide vastuvõtmisel vastavalt ELi toimimise lepingu artiklile 290 on eriti oluline, et komisjon korraldaks oma ettevalmistava töö käigus asjakohaseid konsultatsioone***, sealhulgas nõuandefoorumiga***, sealhulgas ekspertide tasandil, ja et need konsultatsioonid viidaks läbi kooskõlas 13. aprilli 2016. aasta institutsioonidevahelises parema õigusloome kokkuleppes ([23]) sätestatud põhimõtetega. Eelkõige selleks, et tagada delegeeritud õigusaktide ettevalmistamises võrdne osalemine, saavad Euroopa Parlament ja nõukogu kõik dokumendid liikmesriikide ekspertidega samal ajal ning nende ekspertidel on pidev juurdepääs komisjoni eksperdirühmade koosolekutele, millel arutatakse delegeeritud õigusaktide ettevalmistamist. **[ME 39]**

(66) Selleks et hinnata õigusakti tulemuslikkust lähtuvalt eesmärkidest, mida sellega soovitakse saavutada, peaks komisjon tegema käesoleva direktiivi hindamise ning esitama Euroopa Parlamendile ja nõukogule peamisi järeldusi sisaldava aruande. Et saada käesoleva direktiivi hindamiseks andmeid, peaksid liikmesriigid koguma korrapäraselt teavet käesoleva direktiivi kohaldamise kohta ja esitama selle komisjonile igal aastal.

([22]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. detsembri 2017. aasta määrus (EL) 2017/2394 tarbijakaitsealaste õigusaktide täitmise tagamise eest vastutavate liikmesriigi asutuste vahelise koostöö kohta ja millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 2006/2004 (ELT L 345, 27.12.2017, lk 1).

([23]) ELT L 123, 12.5.2016, lk 1.

(67) Kui komisjon peab käesoleva direktiivi seire ja hindamise tulemuste põhjal asjakohaseks teha ettepanek käesolev direktiiv läbi vaadata, tuleks kaaluda ka seda, kui teostatavad ja asjakohased oleksid lisasätted, milles käsitletakse kohustust kasutada sõnaselgete keskkonnaväidete põhjendamisel ühist meetodit, ~~keskkonnaväidete kasutamise keelu laiendamist ohtlikke aineid sisaldavatele toodetele, välja arvatud juhul, kui nende kasutamist peetakse ühiskonna jaoks oluliseks,~~ või selliste nõuete täiendavat ühtlustamist, mis käsitlevad keskkonnaaspektide või -mõjude kohta esitatavate konkreetsete sõnaselgete keskkonnaväidete põhjendamist. **[ME 40]**

(68) Selleks et vältida ja ennetada olulist kahju inimeste tervisele ja keskkonnale, tuleks liidus lõpuks järk-järgult lõpetada kõige kahjulikumate ainete kasutamine, eelkõige tarbijale mõeldud toodetes***. Komisjon peaks esitama aruande sõnaselgete keskkonnaväidete kasutamise kohta seoses kahjulikke aineid sisaldavate toodetega ja hindama, milliste toodete või tooterühmade puhul on sõnaselgete keskkonnaväidete kasutamine eksitav. Kuna selliste väidete kasutamine võib soodustada toodete tarbimist, mis sisaldavad keskkonnale või inimeste tervisele kahjulikke aineid, peaks komisjonil olema õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte, et kehtestada piirangud või keelud selliste sõnaselgete keskkonnaväidete kasutamisele. Komisjon võiks oma aruandes hinnata ka seda, kas teatavate ELi ökomärgise kriteeriumide, mis on sätestatud määruse (EÜ) nr 66/2010 alusel ainete või valmististe/segude kasutamise osas, kasutamine sõnaselgete keskkonnaväidete võimalike piirangute või keeldude puhul käesoleva direktiivi kohaselt oleks asjakohane***. Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EÜ) nr 1272/2008 ([24]) on keelatud märgistada ohtlikke kemikaale sisaldavaid segusid ja aineid „mittetoksiliste“, „kahjutute“, „mittesaastavate“ või „keskkonnasõbralikena“ või muude väljenditega aine või segu ohutuse kohta või muude kõnealuse aine või segu klassifikatsiooniga vastuolus olevate väljenditega. Liikmesriigid peavad tagama, et seda kohustust täidetakse. Vastavalt kestlikkust toetavas kemikaalistrateegias võetud kohustusele määrab komisjon kindlaks oluliste kasutusalade kriteeriumid, mida järgitakse selle kohaldamisel kõigi asjakohaste liidu õigusaktide puhul. **[ME 41]**

(69) Kuna käesoleva direktiivi eesmärke, nimelt parandada siseturu toimimist siseturul tegutsevate majandustegevuses osalejate ja keskkonnaväiteid järgivate tarbijate jaoks, ei suuda liikmesriigid piisavalt saavutada, kuid neid on direktiivi ulatuse ja mõju tõttu parem saavutada liidu tasandil, võib liit võtta vastu meetmeid kooskõlas Euroopa Liidu lepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega. Nimetatud artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ei lähe käesolev direktiiv nende eesmärkide saavutamiseks vajalikust kaugemale.

(70) Kooskõlas liikmesriikide ja komisjoni 28. septembri 2011. aasta ühise poliitilise deklaratsiooniga selgitavate dokumentide kohta ([25]) kohustuvad liikmesriigid põhjendatud juhtudel lisama ülevõtmismeetmeid käsitlevale teatele ühe või mitu dokumenti, milles selgitatakse seost direktiivi osade ja ülevõtvate liikmesriigi õigusaktide vastavate osade vahel. Käesoleva direktiivi puhul leiab seadusandja, et nimetatud dokumentide edastamine on põhjendatud.

(71) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 1024/2012 ([26]) lisa tuleks muuta ja lisada sellesse viide käesolevale direktiivile, et hõlbustada pädevate asutuste vahel siseturu infosüsteemi kaudu tehtavat halduskoostööd.

(72) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2017/2394 ([27]) lisa tuleks muuta ja lisada sellesse viide käesolevale direktiivile, et hõlbustada pädevate asutuste vahel siseturu infosüsteemi kaudu tehtavat halduskoostööd.

(73) Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi (EL) 2020/1828 ([28]) I lisa tuleks muuta ja lisada sellesse viide käesolevale direktiivile tagamaks, et käesolevas direktiivis sätestatud tarbijate kollektiivsed huvid on kaitstud.

([24]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. detsembri 2008. aasta määrus (EÜ) nr 1272/2008, mis käsitleb ainete ja segude klassifitseerimist, märgistamist ja pakendamist ning millega muudetakse direktiive 67/548/EMÜ ja 1999/45/EÜ ja tunnistatakse need kehtetuks ning muudetakse määrust (EÜ) nr 1907/2006 (ELT L 353, 31.12.2008, lk 1).

([25]) ELT C 369, 17.12.2011, lk 14.

([26]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. oktoobri 2012. aasta määrus (EL) nr 1024/2012, mis käsitleb siseturu infosüsteemi kaudu tehtavat halduskoostööd ning millega tunnistatakse kehtetuks komisjoni otsus 2008/49/EÜ (IMI määrus) (ELT L 316, 14.11.2012, lk 1).

([27]) ELT L 345, 27.12.2017, lk 1.

([28]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. novembri 2020. aasta direktiiv (EL) 2020/1828, mis käsitleb tarbijate kollektiivsete huvide kaitsmise esindushagisid ja millega tunnistatakse kehtetuks direktiiv 2009/22/EÜ (ELT L 409, 4.12.2020, lk 1).

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA DIREKTIIVI:

Artikkel 1

Reguleerimisese ja kohaldamisala

-1. Käesoleva direktiivi eesmärk on tagada kõrgetasemeline tarbija- ja keskkonnakaitse, aidates samal ajal siseturul toimida, ühtlustades liikmesriikide õigus- ja haldusnorme, mis on seotud turul kättesaadavaks tehtud toodete või tooteid turul kättesaadavaks tegevate kauplejate kohta esitatavate või nendega seotud keskkonnaväidetega. **[ME 43]**

1. Käesolevat direktiivi kohaldatakse sõnaselgete keskkonnaväidete suhtes, mida kauplejad esitavad ***turule lastud või kasutusele võetud, sealhulgas veebiplatvormide kaudu kasutusele võetud*** toote või kaupleja ***ning keskkonnamärgisesüsteemi*** kohta ettevõtja ja tarbija vaheliste tehingutega seotud kaubandustavades. **[ME 44]**

2. Käesolevat direktiivi ei kohaldata keskkonnamärgisesüsteemide või sõnaselgete keskkonnaväidete suhtes, mida reguleeritakse või põhjendatakse järgmiste õigusaktidega kehtestatud eeskirjade alusel:

a) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 66/2010 ([29]);

b) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2018/848 ([30]);

c) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2017/1369 ([31]);

d) Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2009/125/EÜ ([32]);

e) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 305/2011 ([33]);

f) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 765/2008 ([34]);

g) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 1221/2009 ([35]);

h) Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 1999/94/EÜ ([36]);

i) ~~Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 305/2011~~ ([37])**;** **[ME 45]**

j) Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2006/66/EÜ ([38]);

k) ~~Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 94/62/EÜ~~ ([39])**;** **[ME 46]**

([29]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. novembri 2009. aasta määrus (EÜ) nr 66/2010 ELi ökomärgise kohta (ELT L 27, 30.1.2010, lk 1).

([30]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 30. mai 2018. aasta määrus (EL) 2018/848, mis käsitleb mahepõllumajanduslikku tootmist ja mahepõllumajanduslike toodete märgistamist ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ) nr 834/2007 (ELT L 150, 14.6.2018, lk 1).

([31]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 4. juuli 2017. aasta määrus (EL) 2017/1369, millega kehtestatakse energiamärgistuse raamistik ning tunnistatakse kehtetuks direktiiv 2010/30/EL (ELT L 198, 28.7.2017, lk 1).

([32]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. oktoobri 2009. aasta direktiiv 2009/125/EÜ, mis käsitleb raamistiku kehtestamist energiamõjuga toodete ökodisaini nõuete sätestamiseks (uuesti sõnastatud) (ELT L 285, 31.10.2009, lk 10).

([33]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 9. märtsi 2011. aasta määrus (EL) nr 305/2011, millega sätestatakse ehitustoodete ühtlustatud turustustingimused ja tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiiv 89/106/EMÜ (ELT L 88, 4.4.2011, lk 5).

([34]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 9. juuli 2008. aasta määrus (EÜ) nr 765/2008, millega sätestatakse akrediteerimise nõuded ja tunnistatakse kehtetuks määrus (EMÜ) nr 339/93 (ELT L 218, 13.8.2008, lk 30).

([35]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. novembri 2009. aasta määrus (EÜ) nr 1221/2009 organisatsioonide vabatahtliku osalemise kohta ühenduse keskkonnajuhtimis- ja -auditeerimissüsteemis (EMAS) ning millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 761/2001 ning komisjoni otsused 2001/681/EÜ ja 2006/193/EÜ (ELT L 342, 22.12.2009, lk 1).

([36]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. detsembri 1999. aasta direktiiv 1999/94/EÜ, milles käsitletakse kütusesäästuga ja süsinikdioksiidi heitmetega seotud andmete tarbijale kättesaadavust uute sõiduautode turustamisel (EÜT L 12, 18.1.2000, lk 16).

([37]) ~~Euroopa Parlamendi ja nõukogu 9. märtsi 2011. aasta määrus (EL) nr 305/2011, millega sätestatakse ehitustoodete ühtlustatud turustustingimused ja tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiiv 89/106/EMÜ (ELT L 88, 4.4.2011, lk 5).~~

([38]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 6. septembri 2006. aasta direktiiv 2006/66/EÜ, mis käsitleb patareisid ja akusid ning patarei- ja akujäätmeid ning millega tunnistatakse kehtetuks direktiiv 91/157/EMÜ (ELT L 266, 26.9.2006, lk 1).

([39]) ~~Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. detsembri 1994. aasta direktiiv 94/62/EÜ pakendite ja pakendijäätmete kohta (EÜT L 365, 31.12.1994, lk 10).~~

l) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2020/852 ([40]);

m) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL).../... ([41]);

n) Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2012/27/EL ([42]);

o) Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2013/34/EL ([43])***, Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2019/2088*** ([44]) ning muud liidu, siseriiklikud või rahvusvahelised eeskirjad, standardid või suunised finantsteenuste, -instrumentide ja -toodete kohta; **[ME 47]**

oa) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 1007/2011 ([45])***;*** **[ME 48]**

p) ~~muud kehtivad või tulevased liidu õigusnormid, milles on sätestatud, millistel tingimustel võib või tuleb esitada teatavaid sõnaselgeid keskkonnaväiteid teatavate toodete või kauplejate kohta, või liidu õigusnormid, millega on kehtestatud nõuded teatavate toodete või kauplejate keskkonnamõju, -aspektide või -toime hindamise või neist teavitamise kohta või keskkonnamärgisesüsteemide tingimused.~~ **[ME 49]**

2a. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 18 vastu delegeeritud õigusakte, et muuta lõikes 2 osutatud loetelu uute või läbivaadatud õigusaktide kustutamiseks või lisamiseks, kui need näevad ette nõuete taseme, mida võib pidada käesolevas direktiivis sätestatud nõuetega samaväärseks. Nõuded, mis peavad olema samaväärsed, hõlmavad järgmist:

a) teabe avalikustamise tase;

b) nõuded kolmanda isiku tehtava kontrolli suhtes enne väite turuleviimist;

c) jõustamise tase. **[ME 50]**

Artikkel 2

Mõisted

Käesolevas direktiivis kasutatakse järgmisi mõisteid:

1) „keskkonnaväide“ – direktiivi 2005/29/EÜ artikli 2 punktis o määratletud keskkonnaväide;

2) „sõnaselge keskkonnaväide“ – teksti kujul esitatud või keskkonnamärgisel sisalduv keskkonnaväide;

3) „kaupleja“ – direktiivi 2005/29/EÜ artikli 2 punktis b määratletud kaupleja (direktiivis 2005/29/EÜ on kasutatud mõistet „ettevõtja“);

4) „toode“ – direktiivi 2005/29/EÜ artikli 2 punktis c määratletud toode;

5) „tarbija“ – direktiivi 2005/29/EÜ artikli 2 punktis a määratletud tarbija;

6) „ettevõtja ja tarbija vaheliste tehingutega seotud kaubandustavad“ – direktiivi 2005/29/EÜ artikli 2 punktis d määratletud ettevõtja ja tarbija vaheliste tehingutega seotud kaubandustavad;

7) „kestlikkusmärgis“ – direktiivi 2005/29/EÜ artikli 2 punktis r määratletud kestlikkusmärgis;

8) „keskkonnamärgis“ – kestlikkusmärgis, mis hõlmab ~~ainult või peamiselt~~***ühte või mitut*** toote, protsessi või kaupleja ~~keskkonnaaspekte~~***keskkonnaaspekti***; **[ME 51]**

([40]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. juuni 2020. aasta määrus (EL) 2020/852, millega kehtestatakse kestlike investeeringute hõlbustamise raamistik ja muudetakse määrust (EL) 2019/2088 (ELT L 198, 22.6.2020, lk 13).

([41]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL).../..., millega kehtestatakse liidu raamistik süsiniku sidumise sertifitseerimiseks (ELT L...).

([42]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. oktoobri 2012. aasta direktiiv 2012/27/EL, milles käsitletakse energiatõhusust, muudetakse direktiive 2009/125/EÜ ja 2010/30/EL ning tunnistatakse kehtetuks direktiivid 2004/8/EÜ ja 2006/32/EÜ (ELT L 315, 14.11.2012, lk 1).

([43]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. juuni 2013. aasta direktiiv 2013/34/EL teatavat liiki ettevõtjate aruandeaasta finantsaruannete, konsolideeritud finantsaruannete ja nendega seotud aruannete kohta ja millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2006/43/EÜ ning tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiivid 78/660/EMÜ ja 83/349/EMÜ (ELT L 182, 29.6.2013, lk 19).

([44]) ***Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. novembri 2019. aasta määrus (EL) 2019/2088, mis käsitleb jätkusuutlikkust käsitleva teabe avalikustamist finantsteenuste sektoris (ELT 317, 9.12.2019, lk 1).***

([45]) ***Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. septembri 2011. aasta määrus (EL) nr 1007/2011 tekstiilkiudude nimetuste ja tekstiiltoodete kiukoostise märgistamise ja tähistamise kohta, millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiiv 73/44/EMÜ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivid 96/73/EÜ ja 2008/121/EÜ (ELT L 272, 18.10.2011, lk 1).***

9) „tooterühm“ – tooted, mida kasutatakse samalaadsetel eesmärkidel ja mis on kasutamise seisukohast samalaadsed või millel on samalaadsed funktsionaalsed omadused;

10) „sertifitseerimissüsteem“ – direktiivi 2005/29/EÜ artikli 2 punktis s määratletud sertifitseerimissüsteem;

11) „kontrollimine“ – kontrollija tehtav vastavushindamine, mille eesmärk on kontrollida, kas sõnaselgete keskkonnaväidete põhjendus ja edastus on kooskõlas käesolevas direktiivis sätestatud nõuetega või kas keskkonnamärgisesüsteemid vastavad käesolevale direktiivile;

12) „väärtusahel“ – kõik toote või kaupleja tegevuse olelusringi osaks olevad tegevused ja protsessid, sealhulgas toote taastootmine***, korduskasutamine, ringlussevõtt ja olelusringi lõpp***; **[ME 52]**

13) „olelusring“ – toote oleluse jooksul üksteisele järgnevad ja üksteisega seotud etapid, nimelt tooraine hankimine või loodusvaradest tootmine, eeltöötlemine, tootmine, ladustamine, turustamine, paigaldamine, kasutamine, hooldamine, parandamine, täiustamine, renoveerimine ja korduskasutamine ning olelusringi lõpp;

14) „esmane teave“ – teave, mille kaupleja on mõõtnud või kogunud otse ühes või mitmes tema tegevust esindavas rajatises;

15) „teisene teave“ – teave, mis põhineb muudel allikatel kui esmane teave, sealhulgas ***eelretsenseeritud*** kirjandusel, insener-tehnilistel uuringutel ja patentidel; **[ME 53]**

16) „üldsus“ – üks või mitu füüsilist või juriidilist isikut ja nende isikute ühendused, kauplejad või rühmad;

17) „keskkonnatoime“ – teatava toote või tooterühma või kaupleja või sektori toime, mis on seotud selle toote või tooterühma või selle kaupleja või sektori tegevuse keskkonnaaspektide või -mõjudega;

18) „keskkonnaaspekt“ – kaupleja või sektori tegevuse osa või toodete või tooterühmade element, millel on või võib olla vastasmõju keskkonnaga;

19) „keskkonnamõju“ – keskkonna positiivne või negatiivne ***mõõdetav*** muutus, mis on täielikult või osaliselt põhjustatud kaupleja või sektori tegevusest või tootest või tooterühmast selle olelusringi jooksul. **[ME 54]**

19a) „keskkonnamärgisesüsteem“– sertifitseerimissüsteem, mis tõendab, et toode, protsess või kaupleja vastab keskkonnamärgise nõuetele. **[ME 55]**

Artikkel 3

Sõnaselgete keskkonnaväidete põhjendamine

1. Liikmesriigid tagavad, et kauplejad teevad hindamise sõnaselgete keskkonnaväidete põhjendamiseks. Selle hindamise raames:

a) täpsustatakse, kas väide on seotud kogu toote, toote ***osa, toote olelusringi*** osa või toote teatavate aspektidega või kaupleja kõigi tegevustega või nende tegevuste teatava osa või aspektiga, vastavalt sellele, mis on väite puhul asjakohane; **[ME 56]**

b) tuginetakse ***sõltumatutele, eelretsenseeritud,*** laialdaselt tunnustatud***, kindlatele ja kontrollitavatele*** teaduslikele tõenditele, kasutatakse täpset teavet ja võetakse arvesse asjakohaseid ***liidu või*** rahvusvahelisi standardeid; **[ME 57]**

c) tõendatakse, et keskkonnamõju, -aspekt või -toime, mille kohta väide esitatakse, on olelusringi seisukohast oluline;

d) võetakse arvesse kõiki keskkonnaaspekte või -mõjusid, mis on olulised keskkonnatoime hindamiseks, kui väide esitatakse keskkonnatoime kohta***, sealhulgas olelusringi vaatenurgast***; **[ME 58]**

e) tõendatakse, et väide ei ole samaväärne nõuetega, mis on tooterühma kuuluvate toodete või sektori kauplejate suhtes õigusaktidega kehtestatud;

f) saadakse teave selle kohta, kas toode või kaupleja, mille kohta väide esitatakse, on väites käsitletava keskkonnamõju, -aspekti või -toime poolest oluliselt paremate tulemustega kui asjaomase tooterühma toodete või asjaomase sektori kauplejate puhul levinud tava korral;

g) tehakse kindlaks, kas väites käsitletava keskkonnamõju, -aspekti või -toime parandamine põhjustab ~~olulist kahju~~***negatiivset kõrvalmõju*** seoses ***keskkonna ja konkreetse*** keskkonnamõjuga, ~~mida avaldatakse~~***sealhulgas*** kliimamuutuste, ressursside tarbimise ja ringluse, vee- ja mereressursside kestliku kasutamise ja kaitse, saaste, elurikkuse, loomade heaolu ning ökosüsteemide seisukohast; **[ME 59]**

h) käsitletakse ~~kasvuhoonegaaside heite kompenseerimist~~***CO2 arvestusühikuid*** kui täiendavat keskkonnateavet kasvuhoonegaaside heitest eraldi ja täpsustatakse, kas ~~kasutatud kompenseerimine~~***need ühikud*** on seotud kasvuhoonegaaside heite vähendamise või nende gaaside sidumisega~~, ning kirjeldatakse, kuidas on heite kompenseerimine, millele tuginetakse, väga usaldusväärne ja õigesti arvestatud, et kajastada väidetavat mõju kliimale~~; **[ME 156 ja ME 167]**

ha) märgitakse lõike 3b kohase CO2 arvestusühikute kasutamise puhul jääkheite osakaal väljendatuna võrdlusaasta heite osakaaluna, biogeense ja fossiilse heite osakaal selles jääkheites ning kasutatud arvestusühikute aluseks oleva tegevuse kogus ja liik (süsiniku püsiv sidumine, süsiniku säilitamine toodetes, süsinikku siduv majandamine või mullaheite vähendamine, nagu on määratletud [määruses (EL)…/…), millega kehtestatakse liidu raamistik süsiniku püsiva sidumise, süsiniku siduva majandamise ja süsiniku toodetes säilitamise sertifitseerimiseks]), esitades tõendid selle kohta, et arvestusühikud on sertifitseerimissüsteemi registrist nõuetekohaselt eemaldatud, et vältida topeltarvestust; **[ME 157 ja ME 168]**

i) kasutatakse keskkonnamõju, -aspekti või -toime puhul, mille kohta väide esitatakse, ~~kauplejale kättesaadavat~~ esmast teavet***, mis on kauplejale juurdepääsetav või kättesaadav, sealhulgas valdamise, uurimistegevuse või hanke kaudu***; **[ME 62]**

j) kasutatakse juhul, kui esmane teave ei ole kättesaadav, keskkonnamõju, -aspekti või -toime puhul ***esmase teabe täiendusena*** asjakohast teisest teavet, mis on selle toote või kaupleja, mille kohta väide esitatakse, konkreetset väärtusahelat esindav***, koos teisese teabe kasutamise põhjendusega***. **[ME 63]**

ja) CO2 arvestusühikute kasutamisel seoses soodustusväidetega tagatakse, et rahalisi toetusi ei kasutata toote või kaupleja parema kliima- või keskkonnamõju väitmiseks ning kõik rahalised toetused eraldatakse toote või kaupleja kliima- või keskkonnamõjust täiendava keskkonnateabena. **[ME 64]**

2. Kui tõendatakse, et on olemas olulised keskkonnamõjud, mida väide ei hõlma, kuid lõike 1 punktis c osutatud hindamiseks ei ole laialdaselt tunnustatud teaduslikke tõendeid, võtab mõne muu aspekti kohta väidet esitav kaupleja arvesse kättesaadavat teavet ja vajaduse korral ajakohastab hinnangut kooskõlas lõikega 1 siis, kui laialdaselt tunnustatud teaduslikud tõendid on kättesaadavad.

3. Lõigetes 1 ja 2 sätestatud nõudeid ei kohaldata kauplejate suhtes, kes on mikroettevõtjad komisjoni soovituse 2003/361/EÜ ([46]) tähenduses, välja arvatud juhul, kui nad taotlevad kontrollimist, et saada vastavussertifikaat kooskõlas artikliga 10.

3a. Keskkonnaväited CO2 arvestusühikute kasutamisel põhinevate toodete neutraalse, vähendatud või positiivse keskkonnamõju kohta on keelatud vastavalt direktiivile 2005/29/EÜ, mida on muudetud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga (EL)…/… [Tarbijate võimestamine rohepöördel]. **[ME 159 ja ME 169]**

3b. CO2 arvestusühikute kasutamisel põhinevaid kompenseerimisega seotud väiteid võib esitada üksnes kaupleja jääkheite kohta kooskõlas artikli 3 lõikes 4a sätestatud delegeeritud õigusaktiga. CO2 arvestusühikute kasutamisel põhinevate väidete puhul tulevase keskkonnatoime kohta järgib kaupleja delegeeritud määruses (EL) 2023/2772 sätestatud asjakohaseid norme. Kasutatavad CO2 arvestusühikud peavad olema sertifitseeritud ühikud, mis on välja antud kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega, millega kehtestatakse liidu raamistik süsiniku sidumise sertifitseerimiseks, või muud ühikud kooskõlas lõikega 3c. Kui ühikuid kasutatakse fossiilkütuste kompenseerimiseks, põhjendatakse väidet püsiva sidumisega, nagu on määratletud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EL)…/…, millega kehtestatakse liidu raamistik süsiniku sidumise sertifitseerimiseks. **[ME 160 ja ME 170]**

([46]) Komisjoni 6. mai 2003. aasta soovitus 2003/361/EÜ mikro-, väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate määratluse kohta (ELT L 124, 20.5.2003, lk 36).

3c. CO2 arvestusühikuid, mis ei ole välja antud vastavalt [määrusele, millega kehtestatakse liidu raamistik süsiniku püsiva sidumise, süsiniku siduva majandamise ja süsiniku toodetes säilitamise sertifitseerimiseks], võib kasutada nõuetekohaselt põhjendatud juhtudel, kui komisjon tunnustab neid süsteeme osana nõuetega kooskõlas olevate süsteemide loendist, mis vastavad nõuetele, mis on samaväärsed [Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EL)…/…, millega kehtestatakse liidu raamistik süsiniku püsiva sidumise, süsiniku siduva majandamise ja süsiniku toodetes säilitamise sertifitseerimiseks] sätestatud nõuetega, eelkõige seoses seire-, aruandlus-, kontrolli ja vastutusnõuetega ning topeltarvestuse vältimisega. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 18 vastu delegeeritud õigusakte, et loetleda tunnustatud CO2 arvestusühikute süsteemid, mida peetakse sellistele samaväärsetele nõuetele vastavaks. **[ME 161 ja ME 171]**

3d. Hiljemalt… [18 kuud pärast käesoleva direktiivi jõustumist] esitab komisjon aruande sõnaselgete keskkonnaväidete kasutamise kohta toodete või tooterühmade puhul, mis sisaldavad Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. detsembri 2008. aasta määruse (EÜ) nr 1272/2008 (mis käsitleb ainete ja segude klassifitseerimist, märgistamist ja pakendamist) määratluse järgi mürgiseks, keskkonnale ohtlikuks, kantserogeenseks, mutageenseks või reproduktiiv-toksiliseks klassifitseeritud aineid või valmistisi/segusid inimestele või keskkonnatoimega endokriinseid häireid põhjustavate, püsivate, bioakumuleeruvate ja toksiliste (PBT), väga püsivate ja väga bioakumuleeruvate (vPvB), püsivate, liikuvate ja toksiliste (PMT) või väga püsivate ja väga liikuvate (vPvM) omaduste tõttu, ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. detsembri 2006. aasta määruse (EÜ) nr 1907/2006 (mis käsitleb kemikaalide registreerimist, hindamist, autoriseerimist ja piiramist (REACH) ning millega asutatakse Euroopa Kemikaaliamet) artiklis 57 osutatud ainete puhul. Selles aruandes hinnatakse, milliste toodete või tooterühmade puhul on sõnaselgete keskkonnaväidete kasutamine eksitav, ning kaalutakse vajadust kehtestada nende toodete või tooterühmade puhul sõnaselgete keskkonnaväidete kasutamise piirangud või keelud, et vältida eksitavaid väiteid ja aidata kaitsta inimeste tervist ja keskkonda.

Kui aruandes jõutakse järeldusele, et sõnaselgete keskkonnaväidete kasutamine tootes või tooterühmas, mis sisaldab lõigus 1 osutatud aineid või valmistisi/segusid, on eksitav, on komisjonil õigus võtta kooskõlas artikliga 18 vastu delegeeritud õigusakte, et täiendada sõnaselgete keskkonnaväidete põhjendamise nõudeid, kehtestades selle toote või tooterühma puhul sõnaselgete keskkonnaväidete kasutamise piirangud või keelud. **[ME 68]**

4. Kui ***sõnaselgete*** keskkonnaväidete arengu korrapärasest seirest, millele on osutatud artiklis 20, ilmneb konkreetsete väidete puhul erinevusi lõikes 1 sätestatud nõuete kohaldamises ja sellised erinevused ~~takistavad~~***võivad avaldada kahjulikku mõju*** siseturu ~~toimimist~~***toimimisele*** või kui komisjon teeb kindlaks, et nõuete puudumine konkreetsete väidete kohta ~~põhjustab~~***võib põhjustada*** tarbijate laialdast eksitamist, ~~võib~~***võtab*** komisjon ~~võtta~~ kooskõlas artikliga 18 vastu delegeeritud ~~õigusakte~~***õigusaktid***, et täiendada lõikes 1 sätestatud sõnaselgete keskkonnaväidete põhjendamise nõudeid järgmiselt: **[ME 69]**

-a) määrata kindlaks põhjenduses hõlmatav asjakohane keskkonnamõju; **[ME 70]**

a) määrata kindlaks eeskirjad keskkonnaaspektide, -mõjude ja -toime hindamiseks, sealhulgas määrates kindlaks tegevused, protsessid, materjalid, heitkogused või toote kasutusviisid, mis mõjutavad oluliselt või ei saa mõjutada asjakohaseid keskkonnamõjusid või -aspekte või asjakohast keskkonnatoimet;

b) määrata kindlaks, milliste keskkonnaaspektide või -mõjude kohta tuleb esitada esmast teavet, ning määrata kindlaks kriteeriumid, mille alusel saab hinnata esmase ja teisese teabe täpsust, või

c) kehtestada teatavate tooterühmade ja sektorite jaoks konkreetsed olelusringil põhinevad sõnaselgete keskkonnaväidete põhjendamise eeskirjad***, sealhulgas vajaduse korral tootekategooria keskkonnajalajälje määramise eeskirjade ja organisatsiooni keskkonnajalajälje määramise sektoripõhiste eeskirjade alusel, kui need eeskirjad hõlmavad kõiki olulisi keskkonnamõjusid või -aspekte tootekategooria või kaupleja jaoks***. **[ME 71]**

4a. Kaupleja jääkheite sertifitseeritud ühikute kasutamist käsitlevate sätete täiendamiseks võtab komisjon hiljemalt … [12 kuud pärast käesoleva direktiivi jõustumise kuupäeva] kooskõlas artikliga 18 vastu delegeeritud õigusakti, et kehtestada jääkheite kindlaksmääramise meetod, tuginedes heitkoguste vähendamise suundumusele, mis on kooskõlas globaalse soojenemise piiramisega 1,5 C-ga, võttes arvesse tehnoloogilist teostatavust ja konsulteerides kliimamuutusi käsitleva Euroopa teadusnõukoguga. **[ME 162 ja ME 172]**

4b. Hiljemalt... [üks aasta pärast käesoleva direktiivi jõustumise kuupäeva] teeb komisjon kindlaks kõige levinumad sõnaselged keskkonnaväited, mis on esitatud liidu turul, ja avaldab töökava loeteluga väidetest, mida komisjon kavatseb täiendada lõikes 4 osutatud delegeeritud õigusaktiga. Seda töökava ajakohastatakse vähemalt iga kolme aasta järel. **[ME 72]**

4c. Hiljemalt... [üks aasta pärast käesoleva direktiivi jõustumise kuupäeva] võtab komisjon vastu suunised, et hõlbustada artikli 3 lõike 1 punkti b tõlgendamist. **[ME 73]**

5. Kui komisjon täpsustab kooskõlas eelmise lõikega veelgi sõnaselgete keskkonnaväidete põhjendamise nõudeid, võtab ta arvesse teaduslikku või muud kättesaadavat tehnilist teavet, sealhulgas asjakohaseid rahvusvahelisi standardeid, ning arvestab vajaduse korral järgmisega:

a) konkreetset metoodilist lähenemisviisi nõudvate sektorite ja toodete eripära;

aa) kehtivad tootekategooria keskkonnajalajälje määramise eeskirjad ja organisatsiooni keskkonnajalajälje määramise sektoripõhised eeskirjad; **[ME 74]**

b) konkreetsete tooterühmade või sektorite võimalik panus liidu kliima- ja keskkonnaeesmärkide saavutamisse;

c) liidu õigusaktidest tulenev asjakohane teave;

d) see, kui lihtne on ***mikro-,*** väikestel ja keskmise suurusega ettevõtjatel (edaspidi „VKEd“) saada teavet ja andmeid hindamise tegemiseks ning kasutada seda teavet ja neid andmeid. **[ME 75]**

5a. Kui keskkonnamõjude ja -aspektide hindamiseks puudub tunnustatud teaduslik meetod või selleks ei ole piisavalt tõendeid, peab nende mõjude välistamine olema läbipaistev ning tuleb teha jõupingutusi vastava mõju hindamist võimaldavate meetodite väljatöötamiseks ja tõendite kogumiseks. Kuni esimeses lõigus sätestatud nõuetele vastava meetodi väljatöötamiseni ei ole lubatud selliseid keskkonnamõjusid käsitlevaid väiteid esitada. **[ME 76]**

Artikkel 4

Võrdlevate sõnaselgete keskkonnaväidete põhjendamine

1. Selliste sõnaselgete keskkonnaväidete põhjendamine, milles väidetakse või antakse mõista, et tootel või kauplejal on väiksem keskkonnamõju või parem keskkonnatoime kui teistel toodetel või kauplejatel (edaspidi „võrdlevad keskkonnaväited“), peab lisaks artiklis 3 sätestatud nõuetele vastama järgmistele nõuetele:

a) teave ~~ja~~***,*** andmed ***ja meetodid***, mida kasutatakse nende toodete või kauplejate keskkonnamõjude, -aspektide või -toime hindamiseks, millega võrdlus tehakse, on samaväärsed teabe***, andmete ja meetoditega*** ~~ja andmetega~~, mida kasutatakse selle toote või kaupleja keskkonnamõjude, -aspektide või -toime hindamiseks, mille kohta väide esitatakse; **[ME 77]**

b) andmed, mida kasutatakse toodete või kauplejate keskkonnamõjude, -aspektide või -toime hindamiseks, on loodud või kogutud samaväärsel viisil andmetega, mida kasutatakse nende toodete või kauplejate keskkonnamõjude, -aspektide või -toime hindamiseks, millega võrdlus tehakse;

c) omavahel võrreldavate toodete ja kauplejate väärtusahela etappide hõlmatus on samaväärne ning tagab, et kõigi toodete ja kauplejate puhul võetakse arvesse kõige olulisemaid etappe;

d) omavahel võrreldavate toodete ja kauplejate keskkonnamõjude, -aspektide või -toime hõlmatus on samaväärne ning tagab, et kõigi toodete ja kauplejate puhul võetakse arvesse olulisimaid keskkonnamõjusid või -aspekte või olulisimat keskkonnatoimet;

e) võrdluses kasutatud eeldused on võrreldavate toodete ja kauplejate puhul määratud samaväärsel viisil.

2. Kui võrdlev keskkonnaväide on seotud väites käsitletava toote keskkonnamõju, -aspekti või -toime paranemisega võrreldes sama kaupleja, turul enam mitte tegutseva konkureeriva kaupleja või tarbijatele enam mitte müüva kaupleja muu toote keskkonnamõju, -aspekti või -toimega, selgitatakse väite põhjenduses, kuidas see parendus mõjutab väites käsitletava toote muid asjakohaseid keskkonnamõjusid või -aspekte või muud asjakohast keskkonnatoimet, ning esitatakse selgelt võrdlusaasta.

3. Käesolevas artiklis sätestatud nõudeid ei kohaldata kauplejate suhtes, kes on mikroettevõtjad komisjoni soovituse 2003/361/EÜ ([47]) tähenduses, välja arvatud juhul, kui nad taotlevad kontrollimist, et saada vastavussertifikaat kooskõlas artikliga 10.

Artikkel 5

Sõnaselgete keskkonnaväidete edastamine

1. Liikmesriigid tagavad, et kaupleja on kohustatud edastama sõnaselge keskkonnaväite kooskõlas käesolevas artiklis sätestatud nõuetega.

2. Sõnaselged keskkonnaväited võivad hõlmata üksnes selliseid keskkonnamõjusid ja -aspekte või sellist keskkonnatoimet, mis on põhjendatud kooskõlas artiklites 3, 4 ja 5 sätestatud nõuetega ning mis on kooskõlas artikli 3 lõike 1 punktiga c või d tehtud kindlaks asjaomase toote või kaupleja seisukohast olulistena.

3. Kui sõnaselge keskkonnaväide on seotud lõpptootega ja kasutusetapp ***või olelusringi lõppemise etapp*** on üks selle toote kõige asjakohasemaid olelusringi etappe, peab väide sisaldama teavet selle kohta, kuidas tarbija peaks toodet ***pärast olelusringi lõppu*** kasutama ***või selle kõrvaldama***, et saavutada toote eeldatav keskkonnatoime. See teave tehakse ***selgelt nähtavaks ja*** kättesaadavaks koos väitega. **[ME 78]**

4. Kui sõnaselge keskkonnaväide on seotud ~~toote või~~ kaupleja tulevase keskkonnatoimega, peab ~~see sisaldama ajaliselt piiritletud kohustust teha parendusi oma tegevuses ja väärtusahelates.~~***kaupleja:***

a) võtma ajaliselt piiritletud, teaduspõhise ja mõõdetava kohustuse teha parendusi oma tegevuses ja väärtusahelates,

b) võtma kasutusele rakenduskava, mis sisaldab mõõdetavaid ja kontrollitavaid vahe-eesmärke ning muid rakendamise toetuseks vajalikke asjakohaseid elemente nagu ressursside eraldamine, seirekava ja aruandluskava, mis põhineb korrapärasel aruandlusel ja kontrollimisel,

c) tegema üldsusele kättesaadavaks punktides a ja b osutatud teabe, sealhulgas aruandluse tulemused. **[ME 79]**

5. Sõnaselgeid keskkonnaväiteid toote või kaupleja kumulatiivse keskkonnamõju kohta keskkonnamõjude koondnäitaja põhjal saab esitada üksnes siis, kui ~~järgitakse sellise~~***need põhinevad artikli 7 kohastel keskkonnamärgistel. Selliste väidete esitamisel teavitatakse tarbijaid*** koondnäitaja arvutamiseks ~~liidu õiguses kehtestatud eeskirju~~***kasutatud eeskirjadest***. **[ME 80]**

6. Teave sõnaselges keskkonnaväites käsitletava toote või kaupleja ning põhjenduse kohta tehakse ***üldsusele*** kättesaadavaks koos väitega kas füüsilisel kujul või veebilingi, QR-koodi***, digitaalse tootepassi*** või nendega samaväärsel kujul. **[ME 81]**

See teave hõlmab vähemalt järgmist:

a) väitega hõlmatud keskkonnaaspektid, -mõjud või -toime;

b) asjaomased liidu või rahvusvahelised standardid, kui see on asjakohane;

c) väitega hõlmatud keskkonnamõjude, -aspektide või -toime hindamiseks, mõõtmiseks ja seireks kasutatud alusuuringud***, meetodid*** või arvutused***, sealhulgas artiklis 3 osutatud hindamine***, jätmata välja selliste uuringute või arvutuste tulemusi, ja selgitused nende ulatuse, eelduste ja piirangute kohta, välja arvatud juhul, kui teave on ärisaladus kooskõlas direktiivi (EL) 2016/943 ([48]) artikli 2 lõikega 1; **[ME 82]**

d) lühiselgitus selle kohta, kuidas saavutatakse parendused, mille kohta väide esitatakse;

([47]) Komisjoni 6. mai 2003. aasta soovitus 2003/361/EÜ mikro-, väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate määratluse kohta (ELT L 124, 20.5.2003, lk 36).

([48]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 8. juuni 2016. aasta direktiiv (EL) 2016/943, milles käsitletakse avalikustamata oskusteabe ja äriteabe (ärisaladuste) ebaseadusliku omandamise, kasutamise ja avalikustamise vastast kaitset (ELT L 157, 15.6.2016, lk 1).

e) väite põhjendamisega seotud vastavussertifikaat, millele on osutatud artiklis 10, ja vastavussertifikaadi koostanud kontrollija kontaktandmed;

ea) keskkonnamärgisesüsteemiga kehtestatud seire- ja hindamissüsteemi liigi kirjeldus, et tagada tulemuslikkuse ja mõju korrapärane hindamine; **[ME 83]**

f) selliste kliimaga seotud sõnaselgete keskkonnaväidete puhul, mis ~~tuginevad kasvuhoonegaaside heite kompenseerimisele~~***kasutavad CO2 arvestusühikuid***, ***artikli 3 lõike 1 punktides h, ha ning ja osutatud*** teave ~~selle kohta, mil määral need väited kompenseerimisele tuginevad ja kas kompenseerimine on seotud kasvuhoonegaaside heite vähendamise või nende gaaside sidumisega~~; **[ME 84]**

fa) väga saastavate tööstusharude keskkonnaväited peavad olema suhtelised, et tarbijatele oleks arusaadav toote üldine negatiivne keskkonnamõju; **[ME 85]**

g) hindamise kokkuvõte, mis sisaldab käesolevas lõikes loetletud elemente, on selge ja arusaadav tarbijatele, kellele väide on suunatud, ning on esitatud vähemalt ühes selle liikmesriigi ametlikus keeles, kus väide esitatakse.

7. Lõigetes 2, 3 ja 6 sätestatud nõudeid ei kohaldata kauplejate suhtes, kes on mikroettevõtjad komisjoni soovituse 2003/361/EÜ tähenduses, välja arvatud juhul, kui nad taotlevad kontrollimist, et saada vastavussertifikaat kooskõlas artikliga 10.

8. ~~Kui teatava keskkonnamõju, -aspekti või -toime põhjendamise suhtes kohaldatakse artikli 3 lõike 4 punktides a ja c osutatud delegeeritud õigusaktidega kehtestatud eeskirju, võib~~ Komisjon ***võib*** võtta kooskõlas artikliga 18 vastu delegeeritud õigusakte, et täiendada artiklis 5 sätestatud sõnaselgete keskkonnaväidete edastamise nõudeid ja määrata veelgi täpsemalt kindlaks teave, mida saab või tuleb edastada sellise keskkonnamõju, -aspekti või -toime kohta, tagamaks, et tarbijaid ei eksitata***, eelkõige juhul, kui teatava keskkonnamõju, -aspekti või -toime põhjendamise suhtes kohaldatakse artikli 3 lõike 4 punktis a ja lõike 4 punktis c osutatud delegeeritud õigusaktidega kehtestatud eeskirju***. **[ME 86]**

Artikkel 6

Võrdlevate sõnaselgete keskkonnaväidete edastamine

Võrdlevad keskkonnaväited ei tohi olla seotud väites käsitletava toote keskkonnamõju, -aspekti või -toime paranemisega võrreldes sama kaupleja või turul enam mitte tegutseva konkureeriva kaupleja või tarbijatele enam mitte müüva kaupleja muu toote keskkonnamõju, -aspekti või -toimega, välja arvatud juhul, kui need väited põhinevad tõenditel, mis tõendavad, et paranemine on oluline ja saavutatud viimase viie aasta jooksul.

Artikkel 7

Keskkonnamärgised

1. Liikmesriigid tagavad, et keskkonnamärgised vastavad artiklites 3–6 sätestatud nõuetele ja neid kontrollitakse kooskõlas artikliga 10.

1a. Kui keskkonnamärgisega tõendatakse rohepöördel tarbijate mõjuvõimu suurendamist käsitleva direktiivi artikli 2 punktis s määratletud tunnustatud suurepärast keskkonnatoimet või kui selle on välja töötanud tunnustatud tarbijaorganisatsioonid ja kui nende meetod põhineb teaduslike ja korratavate hindamismeetodite kasutamisel, tuleb artikli 10 lõike 2 kohaselt kontrollida ainult märgist, kuid mitte nõudeid ja nendega seotud katseid iga märgisega hõlmatud toote või teenuserühma puhul. **[ME 87]**

2. Ainult sellistel keskkonnamärgistel, mis ***vastavad lõike 1 nõuetele ja mis*** on antud ~~liidu õiguse alusel loodud~~ keskkonnamärgisesüsteemide alusel***, mis põhinevad teaduslikel, sõltumatutel ja korratavatel hindamismeetoditel ning olelusringil põhineval lähenemisviisil***, võib esitada toote või kaupleja kohta hinnangu või hinde toote või kaupleja keskkonnamõjude koondnäitaja põhjal.

Artikkel 8

Keskkonnamärgisesüsteemidele esitatavad nõuded

~~1. Keskkonnamärgisesüsteem on sertifitseerimissüsteem, mis tõendab, et toode, protsess või kaupleja vastab keskkonnamärgise nõuetele.~~ **[ME 89]**

2. Keskkonnamärgisesüsteem peab vastama järgmistele nõuetele:

a) teave keskkonnamärgisesüsteemi omandilise kuuluvuse ja otsuseid tegevate organite kohta on läbipaistev, ~~tasuta~~ kättesaadav***, tasuta***, kergesti mõistetav ja piisavalt üksikasjalik ***ning saadaval veebis või püsival andmekandjal***; **[ME 90]**

aa) keskkonnamärgisesüsteemi osas otsuseid tegevates organites ei teki huvide konflikte ja need on sõltumatud märgist kasutavatest kauplejatest; **[ME 91]**

b) teave keskkonnamärgisesüsteemi eesmärkide kohta ning keskkonnamärgisesüsteemi nõuetele vastavuse järelevalveks kehtestatud nõuete ja menetluste kohta on läbipaistev, tasuta kättesaadav, kergesti mõistetav ja piisavalt üksikasjalik;

c) keskkonnamärgisesüsteemidega liitumise tingimused on proportsionaalsed ettevõtte suuruse ja käibega, et mitte jätta välja ***mikro-,*** väikeseid ja keskmise suurusega ettevõtjaid***, sealhulgas kehtestades mõistlikud ja mittediskrimineerivad tasud***; **[ME 92]**

d) keskkonnamärgisesüsteemi nõuded on välja töötanud asjatundjad, kes suudavad tagada nende nõuete teadusliku usaldusväärsuse, ning need on esitatud ***läbipaistvaks*** konsulteerimiseks heterogeensele sidusrühmade rühmale ***või sidusrühmade esindajatele***, kes on need läbi vaadanud ja kinnitanud nende asjakohasust ühiskonna seisukohast***. Sidusrühmad peavad olema vabad mis tahes huvide konfliktist, sealhulgas olema keskkonnamärgisesüsteemi omanikust sõltumatud, ja hõlmama vähemalt asjaomaseid eksperte***; **[ME 93]**

e) keskkonnamärgisesüsteemil on olemas kaebuste ja vaidluste lahendamise mehhanism;

f) keskkonnamärgisesüsteemi raames kehtestatakse ***läbipaistvad*** menetlused nõuetele mittevastavusega tegelemiseks ning nähakse ette keskkonnamärgise kehtetuks tunnistamine või peatamine süsteemi nõuete ~~pideva ja ilmselge~~ täitmata jätmise korral. **[ME 94]**

fa) keskkonnamärgisesüsteemil on kindel seire- ja hindamissüsteem, et korrapäraselt läbi vaadata selle eesmärgid, strateegiad, toimivus ja mõju, tuginedes uusimatele parimatele tavadele, teaduslikele andmetele ja tõenditele, ning vajaduse korral ajakohastada oma nõudeid vastavalt tulemustele. **[ME 95]**

~~3. Alates [väljaannete talitus, palun lisada kuupäev: käesoleva direktiivi ülevõtmise kuupäev] ei loo liikmesriikide ametiasutused uusi riiklikke ega piirkondlikke keskkonnamärgisesüsteeme. Enne seda kuupäeva loodud riiklike või piirkondlike keskkonnamärgisesüsteemide raames võib siiski jätkata keskkonnamärgiste andmist liidu turul, tingimusel et need vastavad käesoleva direktiivi nõuetele.~~ **[ME 96]**

~~Alates esimeses lõigus osutatud kuupäevast võib keskkonnamärgisesüsteeme luua üksnes liidu õiguse alusel.~~ **[ME 97]**

4. Alates ~~[väljaannete talitus, palun lisada kuupäev:~~ ***... [***käesoleva direktiivi ülevõtmise kuupäev] peavad kõik ***liikmesriikide või*** kolmandate riikide ametiasutuste loodud uued keskkonnamärgisesüsteemid, mille raames antakse liidu turul kasutamiseks mõeldud keskkonnamärgiseid, saama enne liidu turule sisenemist ***põhjendamatu viivituseta*** komisjoni heakskiidu, tagamaks, et need märgised annavad võrreldes ~~lõikes 3 osutatud~~ olemasolevate liidu, riiklike või piirkondlike süsteemidega lisaväärtust oma keskkonnaalaste eesmärkide poolest, sealhulgas eelkõige hõlmatud keskkonnamõjude, -aspektide või -toime või teatava tooterühma või sektori hõlmatuse poolest, ning vastavad käesoleva direktiivi nõuetele. ***Liikmesriigi või*** kolmandate riikide ametiasutuste poolt enne seda kuupäeva loodud keskkonnamärgisesüsteemide raames võib siiski jätkata liidu turul kasutamiseks mõeldud keskkonnamärgiste andmist, tingimusel et need vastavad käesoleva direktiivi nõuetele. **[ME 98]**

5. Liikmesriigid tagavad, et eraettevõtjate poolt pärast ~~[väljaannete talitus, palun lisada kuupäev:~~ ***... [***käesoleva direktiivi ülevõtmise kuupäev] loodud keskkonnamärgisesüsteemid kiidetakse heaks üksnes juhul, kui need süsteemid annavad ~~võrreldes lõikes 3 osutatud olemasolevate liidu, riiklike või piirkondlike süsteemidega~~ lisaväärtust oma keskkonnaalaste eesmärkide poolest, sealhulgas ~~eelkõige~~ hõlmatud keskkonnamõjude, keskkonnaaspektide või keskkonnatoime või teatava tooterühma või sektori hõlmatuse poolest, ja selle poolest, kuivõrd need suudavad toetada VKEde roheüleminekut, ning kui need vastavad käesoleva direktiivi nõuetele. ***Eraettevõtjate poolt enne seda kuupäeva loodud keskkonnamärgisesüsteemide raames võib siiski jätkata liidu turul kasutamiseks mõeldud keskkonnamärgiste andmist, tingimusel et need vastavad käesoleva direktiivi nõuetele.*** **[ME 99]**

Seda uute keskkonnamärgisesüsteemide heakskiitmise menetlust kohaldatakse liidus ja kolmandates riikides eraettevõtjate loodud süsteemide suhtes.

Liikmesriigid teatavad komisjonile, kui uued eraalgatuslikud süsteemid on heaks kiidetud.

6. Lõigetes 4 ja 5 osutatud heakskiidu saamiseks esitavad uute keskkonnamärgisesüsteemide haldajad tõendavad dokumendid, mis sisaldavad järgmist:

a) süsteemi väljatöötamise põhjendus;

aa) kirjeldus selle kohta, kuidas käesolevas direktiivis sätestatud nõudeid täidetakse; **[ME 100]**

b) süsteemi kavandatav kohaldamisala;

c) tõendid selle kohta, et süsteem annab lisaväärtust, nagu on ette nähtud lõikega 4 ~~kolmandate riikide~~ ametiasutuste loodud keskkonnamärgisesüsteemide puhul või lõikega 5 eraettevõtjate loodud keskkonnamärgisesüsteemide puhul; **[ME 101]**

d) ettepanek keskkonnamärgise väljatöötamise ja andmise kavandatavate kriteeriumide ja metoodika kohta ning eeldatav mõju turule;

e) keskkonnamärgisesüsteemi omandilise kuuluvuse ja otsuseid tegevate organite üksikasjalik kirjeldus.

Esimeses lõigus osutatud dokumendid ***tehakse avalikult kättesaadavaks ja*** esitatakse lõikes 4 osutatud süsteemide puhul komisjonile ja lõikes 5 osutatud süsteemide puhul liikmesriikide ametiasutustele koos keskkonnamärgisesüsteemide vastavussertifikaadiga, mis on koostatud kooskõlas artikliga 10. **[ME 102]**

7. Komisjon avaldab ja ajakohastab loetelu ~~ametlikult tunnustatud~~***keskkonnamärgisesüsteemidest, mis vastavad käesoleva direktiivi nõuetele, ja määruses (EÜ) nr 66/2010 sätestatud*** keskkonnamärgistest, mida on lubatud kasutada liidu turul pärast ~~[väljaannete talitus, palun lisada kuupäev:~~ ***...*** ***[***käesoleva direktiivi ülevõtmise kuupäev] vastavalt lõigetele 3, 4 ja 5***, sealhulgas lõike 6 kohaselt esitatud teave. Nimekiri tehakse avalikkusele tasuta kättesaadavaks ja esitatakse arusaadaval viisil.*** **[ME 103]**

8. Selleks et tagada ühetaoline kohaldamine kogu liidus, võtab komisjon ***hiljemalt... [12 kuud pärast selle direktiivi jõustumise kuupäeva]*** vastu ~~rakendusaktid~~***delegeeritud aktid vastavalt artiklile 18***, et: **[ME 104]**

a) sätestada üksikasjalikud nõuded keskkonnamärgisesüsteemide heakskiitmiseks ***ja läbivaatamiseks*** vastavalt lõigetes 4 ja 5 osutatud kriteeriumidele; **[ME 105]**

b) määrata täpsemalt kindlaks lõikes 6 osutatud tõendavate dokumentide vorm ja sisu;

c) sätestada üksikasjalikud eeskirjad lõikes 4 osutatud heakskiitmise menetluse kohta.

~~Need rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artiklis 19 osutatud kontrollimenetlusega.~~ **[ME 106]**

Artikkel 9

Sõnaselgete keskkonnaväidete põhjenduse läbivaatamine

Liikmesriigid tagavad, et kauplejad vaatavad sõnaselgete keskkonnaväidete põhjendamiseks kasutatud teabe läbi ja ajakohastavad seda juhul, kui esineb asjaolusid, mis võivad ~~mõjutada~~***muuta*** väite täpsust, ning hiljemalt viie aasta möödumisel artikli 5 lõikes 6 osutatud teabe esitamise kuupäevast. Läbivaatamise käigus vaatab kaupleja üle kasutatud alusteabe, et tagada täielik vastavus artiklite 3 ja 4 nõuetele. **[ME 107]**

Kaupleja ei ole kohustatud põhjendust läbi vaatama ega sertifitseerimist uuesti taotlema kirjavigade või muude kosmeetiliste muudatuste olemasolu korral tekstis, kui see ei mõjuta väite sisu ja täpsust. **[ME 108]**

Ajakohastatud sõnaselget keskkonnaväidet kontrollitakse kooskõlas artikliga 10.

Artikkel 10

Keskkonnaväidete põhjenduse ja edastuse ning keskkonnamärgisesüsteemide kontrollimine ja sertifitseerimine

1. Liikmesriigid kehtestavad menetlused, et kontrollida sõnaselgete keskkonnaväidete põhjendamist ja edastamist artiklites 3–7 sätestatud nõuete alusel. ***Komisjon vaatab need menetlused regulaarselt läbi.*** **[ME 109]**

2. Liikmesriigid kehtestavad menetlused, et kontrollida keskkonnamärgisesüsteemide vastavust artiklis 8 sätestatud nõuetele. ***Komisjon vaatab need menetlused regulaarselt läbi.*** **[ME 110]**

3. Nende kauplejate suhtes, kes on mikroettevõtjad komisjoni soovituse 2003/361/EÜ tähenduses, kohaldatakse kontrolli- ja sertifitseerimisnõudeid üksnes juhul, kui nad seda taotlevad.

3a. Lõigetes 1 ja 2 osutatud menetluste kehtestamisel tagavad liikmesriigid, et kontrollimise ja sertifitseerimise kuludega seoses võetakse arvesse taotluse põhjendamise keerukust ning kontrollimist ja sertifitseerimist taotlevate kauplejate suurust ja käivet, pöörates erilist tähelepanu mikro-, väikestele ja keskmise suurusega ettevõtjatele. **[ME 111]**

3b. Kontrollinõudeid ei kohaldata kauplejate suhtes, kellel on käesoleva artikli kohaselt kontrollitud keskkonnamärgis, kui nad esitavad sõnaselge keskkonnaväite keskkonnaaspektide, -mõju ja -toime kohta, mis on kõnealuse märgisega tõendatud.

Artikli 5 lõikes 6 nõutud teave vastab keskkonnamärgisesüsteemile. **[ME 112]**

4. Kontrollija, kes vastab artiklis 11 sätestatud nõuetele, teeb kontrolli lõigetes 1 ja 2 osutatud menetluste kohaselt enne, kui kaupleja keskkonnaväite avalikustab või keskkonnamärgise kasutusele võtab.

4a. Sõnaselgete keskkonnaväidete ja keskkonnamärgisesüsteemide kontrollimine viiakse lõpule 30 päeva jooksul. Kontrollija võib nõuetekohaselt põhjendatud juhtudel otsustada pikendada kontrolliperioodi üle 30 päeva. Kontrollijad esitavad kauplejale kontrollimenetluse hinnangulise kestuse kontrollitaotluse esitamise kuupäeval. **[ME 113]**

5. Kontrollimisel võtab kontrollija arvesse sõnaselge keskkonnaväite või keskkonnamärgise laadi ja sisu.

6. Pärast kontrolli lõpetamist koostab tõendaja vajaduse korral vastavussertifikaadi, mis tõendab, et sõnaselge keskkonnaväide või keskkonnamärgis vastab käesolevas direktiivis sätestatud nõuetele.

7. Käesoleva direktiivi kohaldamise ja selle täitmise tagamise eest vastutavad pädevad asutused tunnustavad vastavussertifikaati. Liikmesriigid teatavad vastavussertifikaatide loetelu määrusega (EL) nr 1024/2012 loodud siseturu infosüsteemi kaudu. ***Kui vastavussertifikaat on välja antud ja sellest on teavitatud, saab märgisesüsteemi või keskkonnaväite liidus kasutusele võtta, eeldusel, et süsteem või väide edastatakse keeles, mida tarbijad mõistavad nendes liikmesriikides, kus toodet või teenust turustatakse. Vastavussertifikaadid tehakse avalikult kättesaadavaks otsingut võimaldavas andmebaasis, kus on selgelt esitatud kaupleja, väite liik, hindamismeetod ja sektor.*** **[ME 114]**

8. Vastavussertifikaat ei piira keskkonnaväite hindamist riigi ametiasutuste või kohtute poolt kooskõlas direktiiviga 2005/29/EÜ.

9. ***Hiljemalt... [12 kuud pärast käesoleva direktiivi jõustumise kuupäeva] võtab*** komisjon ~~võtab~~ vastu rakendusaktid, et sätestada üksikasjad lõikes 5 osutatud vastavussertifikaadi vormi ja sellise vastavussertifikaadi väljaandmise tehniliste vahendite kohta. Need rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artiklis 19 osutatud kontrollimenetlusega. **[ME 115]**

9a. Liikmesriigid võivad enne käesoleva direktiivi jõustumist esitatud olemasolevate keskkonnaväidete kontrollimist prioriseerida. **[ME 116]**

Artikkel 11

Kontrollija

1. Kontrollija on määruse (EÜ) nr 765/2008 ([49]) kohaselt akrediteeritud kolmandast isikust vastavushindamisasutus.

2. Akrediteerimine hõlmab eelkõige lõikes 3 sätestatud nõuetele vastavuse hindamist.

3. Kontrollija peab vastama järgmistele nõuetele:

a) kontrollija on keskkonnaväidet kandvast tootest või keskkonnaväitega seotud kauplejast sõltumatu;

b) kontrollija, tema juhtkond ja kontrolliülesannete täitmise eest vastutavad töötajad ei osale tegevuses, mis võib olla vastuolus nende otsuste sõltumatuse ja usaldusväärsusega kontrollitoimingutes;

c) kontrollija ja tema töötajad teevad kontrollitoiminguid suurima erialase usaldusväärsuse ja nõutava tehnilise pädevusega ega allu surveavaldustele ega ahvatlustele, eelkõige rahalistele, mis võivad nende otsuseid või kontrollitoimingute tulemusi mõjutada;

d) kontrollijal on vajalikud oskused, seadmed ja taristu, et teha kontrollitoimingud, milleks ta on akrediteeritud;

e) kontrollijal on ***piisavad ressursid, eelkõige tehnilised võimalused ja*** piisav arv sobiva kvalifikatsiooniga kogenud töötajaid, ***vajadusel olelusringi hindamise kogemusega,*** kes vastutavad kontrolliülesannete täitmise eest; **[ME 117]**

f) kontrollija töötajad hoiavad ametisaladust ***ja tegutsevad kooskõlas kohaldatavate ärisaladuste kaitset käsitlevate liidu õigusaktidega, eelkõige direktiiviga (EL) 2016/943,*** kogu kontrolliülesannete täitmisel saadud teabe suhtes; ***kui kontrollija ei saa ärisaladuste kaitse tõttu kontrollimiseks vajalikku teavet, ei väljasta kontrollija vastavussertifikaati;*** **[ME 118]**

g) kui kontrollija kasutab kontrollimisega seotud konkreetsete ülesannete täitmiseks alltöövõtjat või tütarettevõtjat, vastutab ta täielikult alltöövõtja või tütarettevõtja täidetavate ülesannete eest ning hindab ja jälgib alltöövõtja või tütarettevõtja kvalifikatsiooni ja nende tehtud tööd. ***Lõike 3 punktides a–f sätestatud nõudeid kohaldatakse ka alltöövõtjate ja tütarettevõtjate suhtes.*** **[ME 119]**

ga) kontrollijal on olemas kaebuste ja vaidluste lahendamise mehhanism; **[ME 120]**

gb) vastavussertifikaadi väljastanud kontrollija vastutab tõendatava väite hindamise täpsuse eest ja on vastutav selle eest, kui uurimise käigus leitakse, et ta on hindamisel hooletu olnud. See vastutus kehtib siiski ainult niivõrd, kuivõrd kaupleja ei tegelenud eksitavate kaubandustavadega, nagu on rõhutatud direktiivi 2005/29/EÜ I lisas. **[ME 121]**

3a. Määruse (EÜ) nr 765/2008 kohaselt ühes liikmesriigis asutatud akrediteeritud kontrollijad võivad teostada kontrollitoiminguid mis tahes teises liikmesriigis samadel tingimustel kui selles liikmesriigis asutatud akrediteeritud kontrollijad. **[ME 122]**

Artikkel 12

Mikro-, väikesed ja keskmise suurusega ettevõtjad **[ME 123]**

Liikmesriigid võtavad ***koostöös komisjoniga*** asjakohaseid meetmeid, et aidata ***mikro-,*** väikestel ja keskmise suurusega ettevõtjatel kohaldada käesolevas direktiivis sätestatud nõudeid. Need meetmed hõlmavad vähemalt ***konkreetsete näidetega*** suuniseid ~~või samalaadseid mehhanisme~~***ja menetlusi***, et suurendada teadlikkust sellest, kuidas täita sõnaselgeid keskkonnaväiteid käsitlevaid nõudeid. Ilma et see piiraks kohaldatavate riigiabieeskirjade kohaldamist, ~~võivad~~***hõlmavad*** sellised ***liikmesriigi võetavad*** meetmed ~~hõlmata ka järgmist~~***ühte või mitut järgmistest***: **[ME 124]**

a) rahaline toetus;

aa) muud mehhanismid, et suurendada teadlikkust sellest, kuidas täita sõnaselgeid keskkonnaväiteid käsitlevaid nõudeid; **[ME 125]**

([49]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 9. juuli 2008. aasta määrus (EÜ) nr 765/2008, millega sätestatakse akrediteerimise nõuded ja tunnistatakse kehtetuks määrus (EMÜ) nr 339/93 (ELT L 218, 13.8.2008, lk 30).

b) juurdepääs rahastusele;

c) juhtimisalane ja töötajate erikoolitus;

d) ***kohandatud*** korralduslik ja tehniline tugi.**; [ME 126]**

da) juhtimisalane ja töötajate erikoolitus. **[ME 127]**

Seoses liidu programmidega, millest saavad kasu mikro-, väikesed ja keskmise suurusega ettevõtjad, võtab komisjon arvesse ja edendab algatusi, mis võivad hõlbustada mikro-, väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate vastavust käesolevas direktiivis sätestatud nõuetele. **[ME 128]**

Liikmesriigid määravad mikroettevõtjate ning väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate jaoks ühtsed kontaktpunktid, kust nad saavad taotleda teavet sõnaselgete keskkonnaväidetega seotud nõuete täitmise ja eelmises lõigus osutatud saadaoleva toetuse kohta. **[ME 129]**

Artikkel 12a

Lihtsustatud kontrollisüsteem

1. Hiljemalt... [18 kuud pärast jõustumist] kehtestab komisjon delegeeritud õigusaktiga lihtsustatud kontrollisüsteemi, mis võimaldab kauplejatel kasutada teatavate keskkonnaväidete puhul lihtsustatud menetlust, mis võib sisaldada vastavuseeldust. Selle lihtsustatud kontrollisüsteemi puhul teeb komisjon vajadusel järgmist:

a) seab esikohale keskkonnaväited, mis ei nõua väite olemuse tõttu täielikku olelusringi analüüsi ega keerukate meetodite kasutamist;

b) hõlbustab kõige levinumate keskkonnaväidete kiiremat heakskiitmist vastavalt artikli 3 lõikes 4a esitatud loetelule;

c) hõlbustab selliste keskkonnaväidete heakskiitmist, mis põhinevad ja vastavad standarditele või meetoditele, näiteks olelusringi analüüsi puhul, mida komisjon on käesoleva artikli lõike 2 kohaselt ametlikult tunnustanud;

d) võimaldab artikli 3 lõike 4 punkti c ja artikli 5 lõike 8 kohaselt välja töötatud tootepõhistel ja valdkondlikel kategooriaeeskirjadel põhinevate keskkonnaväidete ja keskkonnamärgiste tõendamist, kui selliste eeskirjadega on juba ette nähtud kolmanda isiku teostatav kontroll.

2. Vastavalt lõikele 1 koostab komisjon nende tunnustatud standardite ja meetodite andmebaasi, mille puhul võib lihtsustatud menetlust kohaldada ning mida vaadatakse korrapäraselt läbi ja ajakohastatakse. **[ME 130]**

Artikkel 13

Pädevate asutuste määramine ja kooskõlastusmehhanism

1. Liikmesriigid määravad ühe või mitu pädevat asutust, kes vastutavad käesoleva direktiivi kohaldamise ja täitmise tagamise eest.

2. Artiklite 5 ja 6 täitmise tagamiseks võivad liikmesriigid määrata riigi ametiasutused või kohtud, kes vastutavad direktiivi 2005/29/EÜ täitmise tagamise eest. ~~Sellisel juhul võivad~~ Liikmesriigid ~~teha crandeid~~***tagavad, et tarbijatel, kelle majandushuve*** käesoleva direktiivi ~~artiklitest 14–17 ja kohaldada täitmise tagamise eeskirju, mis on vastu võetud kooskõlas~~***rikkumine on kahjustanud, on juurdepääs proportsionaalsetele ja tõhusatele õiguskaitsevahenditele vastavalt*** direktiivi 2005/29/EÜ ~~artiklitega 11–13~~***artiklile 11a***. **[ME 131]**

3. Kui liikmesriigi territooriumil on rohkem kui üks pädev asutus, tagab liikmesriik, et iga asutuse ülesanded on selgelt piiritletud ning et on loodud asjakohased teabevahetus- ja kooskõlastusmehhanismid.

4. Liikmesriigid teatavad komisjonile ja teistele liikmesriikidele viivitamata oma pädevate asutuste nimed ja nende pädevusvaldkonnad.

Artikkel 14

Pädevate asutuste volitused

1. Liikmesriigid annavad oma pädevatele asutustele inspekteerimis- ja täitmise tagamise volitused, mis on vajalikud, et tagada vastavus käesolevale direktiivile.

2. Pädevatele asutustele lõike 1 alusel antud volitused hõlmavad vähemalt järgmist:

a) õigus saada juurdepääs asjakohastele käesoleva direktiivi rikkumisega seotud mis tahes vormis või vormingus dokumentidele, andmetele ja teabele, olenemata nende talletamiseks kasutatavast andmekandjast või kohast, ning õigus teha või saada nende koopiaid;

b) õigus nõuda igalt füüsiliselt või juriidiliselt isikult asjakohaste mis tahes vormis või vormingus teabe, andmete või dokumentide esitamist, olenemata nende talletamiseks kasutatavast andmekandjast või kohast, eesmärgiga teha kindlaks, kas on esinenud või esineb käesoleva direktiivi rikkumine, ja selgitada välja sellise rikkumise üksikasjad;

c) õigus alustada omal algatusel uurimisi või menetlusi, et lõpetada või keelata käesoleva direktiivi rikkumised;

d) õigus nõuda kauplejatelt piisavate ja tõhusate parandusmeetmete rakendamist ning muude asjakohaste meetmete võtmist, et lõpetada käesoleva direktiivi rikkumine;

e) õigus kohaldada seoses käesoleva direktiivi rikkumistega vajaduse korral esialgset õiguskaitset;

f) õigus määrata käesoleva direktiivi rikkumiste eest karistusi kooskõlas artikliga 17.

3. Pädevad asutused võivad kasutada oma uurimistes tõenditena mis tahes teavet, dokumente, järeldusi, avaldusi või uurimisteavet, olenemata nende talletamise vormist ja andmekandjast.

Artikkel 15

Nõuetele vastavuse järelevalve meetmed

1. Liikmesriikide pädevad asutused, mis on määratud kooskõlas artikliga 13, teevad esitatud sõnaselgete keskkonnaväidete ja kasutatavate keskkonnamärgisesüsteemide korrapäraseid kontrolle liidu turul. Aruanded, milles kirjeldatakse üksikasjalikult nende kontrollide tulemusi, tehakse üldsusele internetis kättesaadavaks.

2. Kui liikmesriigi pädevad asutused avastavad käesolevas direktiivis sätestatud kohustuse rikkumise, teevad nad hindamise, mis hõlmab kõiki käesolevas direktiivis sätestatud asjakohaseid nõudeid.

3. Kui pädevad asutused leiavad pärast esimeses lõigus osutatud hindamist, et sõnaselge keskkonnaväite põhjendus ja edastus või keskkonnamärgisesüsteem ei vasta käesolevas direktiivis sätestatud nõuetele, teavitavad nad väite esitanud kauplejat mittevastavusest ***enne artikli 15 lõikes 1 nimetatud aruande avaldamist*** ning nõuavad, et kaupleja võtaks 30 päeva jooksul kõik asjakohased parandusmeetmed, et viia sõnaselge keskkonnaväide või keskkonnamärgisesüsteem käesoleva direktiiviga vastavusse või lõpetada ***30 päeva jooksul*** nõuetele mittevastava sõnaselge keskkonnaväite kasutamine ja sellele viitamine. Sellised meetmed peavad olema võimalikult tõhusad ja kiired ning neis tuleb samal ajal järgida proportsionaalsuse põhimõtet ja õigust olla ära kuulatud.

Pädevad asutused võivad kaupleja nõuetekohaselt põhjendatud taotluse alusel erandjuhtudel võtta vastu otsuse anda kauplejale ühekordse pikenduse lisaks esialgsele 30 päevale, mille jooksul kaupleja peab võtma kõik asjakohased parandusmeetmed. **[ME 132]**

3a. Kui liikmesriigi pädevad asutused tuvastavad, et sõnaselge keskkonnaväide või keskkonnamärgisesüsteem ei vasta käesolevas direktiivis sätestatud nõuetele, nõuavad nad kauplejalt põhjendamatu viivituseta kinnitust selle kohta, kas sõnaselgest keskkonnaväitest või keskkonnamärgisesüsteemist on teatatud teises liikmesriigis. Kui see on nõnda, teavitavad mittevastavuse tuvastanud pädevad asutused artikli 15 lõike 3 kohase hindamise tulemustest põhjendamatu viivituseta nende liikmesriikide pädevaid asutusi, kus väitest või märgisest on teatatud. **[ME 133]**

3b. Kui liikmesriigi pädevad asutused tuvastavad, et kontrollijad on korduvalt välja andnud vastavussertifikaate sõnaselgete keskkonnaväidete kohta, mis ei vasta käesolevas direktiivis sätestatud nõuetele, tühistatakse kontrollija akrediteering põhjendamatu viivituseta. **[ME 134]**

Artikkel 16

Kaebuste menetlemine ja õiguskaitse kättesaadavus

1. Füüsilistel või juriidilistel isikutel või organisatsioonidel, kellel on liidu või siseriikliku õiguse kohaselt ~~õigustatud~~***piisav*** huvi, on õigus esitada pädevatele asutustele põhjendatud kaebusi, kui nad objektiivsete asjaolude põhjal leiavad, et ~~kaupleja~~***iks või mitu kauplejat või kontrollijat*** ei täida käesoleva direktiivi sätteid. **[ME 135]**

2. Esimese lõigu kohaldamisel loetakse, et valitsusvälistel üksustel või organisatsioonidel, kes edendavad inimeste tervise, keskkonna- või tarbijakaitset ja vastavad siseriikliku õiguse nõuetele, on piisav huvi.

3. Pädevad asutused hindavad lõikes 1 osutatud põhjendatud kaebust ***põhjendamatu viivituseta*** ja võtavad vajaduse korral vajalikke meetmeid, sealhulgas isiku või organisatsiooni ***ning asjaomaste kauplejate ja kontrollijate*** inspekteerimine ja ärakuulamine, et ***tuvastada mittevastavus käesoleva direktiivi sätetele ja*** neid kaebusi kontrollida. Kui nõuete mittetäitmine leiab kinnitust, võtavad pädevad asutused vajalikke meetmeid kooskõlas artikliga 15. **[ME 136]**

4. Pädevad asutused teatavad võimalikult kiiresti ja igal juhul ***30 päeva jooksul alates põhjendatud kahtluse nendeni jõudmist ning*** kooskõlas siseriiklike õigusaktide asjakohaste sätetega lõikes 1 osutatud isikule või organisatsioonile, kes kaebuse esitas, oma otsusest rahuldada või lükata tagasi kaebuses esitatud taotlus võtta meetmeid ning põhjendavad oma otsust ***ja esitavad edaspidise tegevuse ning võetavate meetmete kirjelduse***. ***Pädevad asutused lubavad kahtluse esitanud isikul esitada lisateavet.*** **[ME 137]**

5. Liikmesriigid tagavad, et lõikes 1 osutatud isikul või organisatsioonil, kes esitab põhjendatud kaebuse, on võimalus pöörduda kohtu või muu sõltumatu ja erapooletu avalik-õigusliku asutuse poole, kes on pädev kontrollima pädeva asutuse poolt käesoleva direktiivi alusel tehtud otsuste, toimingute või tegematajätmiste menetluslikku ja sisulist õiguspärasust, ilma et see piiraks selliste siseriiklike õigusnormide kohaldamist, mille kohaselt tuleb enne kohtumenetluse algatamist läbida haldusliku läbivaatamise menetlused. Kohtulik läbivaatamine peab olema aus, õiglane, õigeaegne ja tasuta või mitte üle jõu käivalt kulukas ning tagama piisavad ja tõhusad õiguskaitsevahendid, sealhulgas vajaduse korral esialgse õiguskaitse.

6. Liikmesriigid tagavad, et üldsusele tehakse ***kergesti juurdepääsetaval ja arusaadaval viisil tasuta*** kättesaadavaks praktiline teave võimaluste kohta kasutada käesolevas artiklis osutatud haldusliku ja kohtuliku läbivaatamise menetlusi. **[ME 138]**

Artikkel 17

Karistused

1. Ilma et see piiraks liikmesriikide kohustusi, mis tulenevad direktiivist 2008/99/EÜ ([50]), kehtestavad liikmesriigid käesoleva direktiivi alusel vastu võetud siseriiklike sätete rikkumiste eest kohaldatavaid karistusi käsitlevad eeskirjad ning võtavad kõik vajalikud meetmed, et tagada nende rakendamine. Kehtestatud karistused peavad olema tõhusad, proportsionaalsed ja hoiatavad.

([50]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 19. novembri 2008. aasta direktiiv 2008/99/EÜ keskkonna kaitsmise kohta kriminaalõiguse kaudu (ELT L 328, 6.12.2008, lk 28).

2. Liikmesriikide pädevad asutused võtavad rikkumiste korral määratavate karistuste liigi ja taseme kindlaksmääramisel nõuetekohaselt arvesse järgmist:

a) rikkumise laad, raskusaste, ulatus ja kestus;

b) see, kas rikkumine oli tahtlik või tulenes hooletusest, ning kaupleja võetud meetmed tarbijate kantud kahju leevendamiseks või heastamiseks, kui see on asjakohane;

c) vastutava füüsilise või juriidilise isiku finantsseisundi tugevus, mida näitab näiteks vastutava juriidilise isiku kogukäive või vastutava füüsilise isiku aastane sissetulek;

d) vastutavate isikute poolt rikkumisest saadud majanduslik kasu;

e) vastutava füüsilise või juriidilise isiku varasemad rikkumised;

f) juhtumi asjaolude suhtes kohaldatavad muud raskendavad või kergendavad tegurid;

g) kui see on asjakohane, kauplejale teistes liikmesriikides sama rikkumise eest määratud karistused piiriüleste juhtumite puhul, kui teave selliste karistuste kohta on kättesaadav määrusega (EL) 2017/2394 loodud mehhanismi kaudu.

3. Liikmesriigid näevad ette, et käesoleva direktiivi rikkumistest tulenevad karistused ja meetmed hõlmavad järgmist:

a) trahvid, mis jätavad vastutavad isikud tegelikult ilma nende toime pandud rikkumiste kaudu saadud majanduslikust kasust, ning suuremad trahvid korduvate rikkumiste korral;

b) kaupleja poolt asjaomaste toodetega seotud tehingust saadud tulu konfiskeerimine;

c) kuni 12 kuuks ajutine kõrvalejätmine riigihankemenetlustest ja juurdepääsust avaliku sektori poolsele rahastamisele, sealhulgas hankemenetlustele, toetustele ja kontsessioonidele.

Punkti a kohaldamisel tagavad liikmesriigid, et karistuste määramisel kooskõlas määruse (EL) 2017/2394 ([51]) artikliga 21 on selliste trahvide maksimumsuurus vähemalt 4 % kaupleja aastakäibest asjaomases liikmesriigis või asjaomastes liikmesriikides.

Artikkel 18

Delegeeritud volituste rakendamine

1. Komisjonile antakse õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte käesolevas artiklis sätestatud tingimustel.

2. Artikli 3 lõikes 4 ja artikli 5 lõikes 8 osutatud õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte antakse komisjonile viieks aastaks alates [väljaannete talitus, palun lisada kuupäev: käesoleva direktiivi ülevõtmise kuupäev]. Komisjon esitab delegeeritud volituste kohta aruande hiljemalt üheksa kuud enne viieaastase tähtaja möödumist. Volituste delegeerimist pikendatakse automaatselt samaks ajavahemikuks, välja arvatud juhul, kui Euroopa Parlament või nõukogu esitab selle suhtes vastuväite hiljemalt kolm kuud enne iga ajavahemiku lõppemist.

3. Euroopa Parlament ja nõukogu võivad artikli 3 lõikes 4 ja artikli 5 lõikes 8 osutatud volituste delegeerimise igal ajal tagasi võtta. Tagasivõtmise otsusega lõpetatakse otsuses nimetatud volituste delegeerimine. Otsus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas* või otsuses nimetatud hilisemal kuupäeval. See ei mõjuta juba jõustunud delegeeritud õigusaktide kehtivust.

4. Enne delegeeritud õigusakti vastuvõtmist konsulteerib komisjon kooskõlas 13. aprilli 2016. aasta institutsioonidevahelises parema õigusloome kokkuleppes sätestatud põhimõtetega iga liikmesriigi määratud ekspertidega.

5. Niipea kui komisjon on delegeeritud õigusakti vastu võtnud, teeb ta selle samal ajal teatavaks Euroopa Parlamendile ja nõukogule. Artikli 3 lõike 4 ja artikli 5 lõike 8 alusel vastu võetud delegeeritud õigusakt jõustub üksnes juhul, kui Euroopa Parlament ega nõukogu ei ole [kahe kuu] jooksul pärast õigusakti teatavakstegemist Euroopa Parlamendile ja nõukogule esitanud selle suhtes vastuväiteid või kui Euroopa Parlament ja nõukogu on enne selle tähtaja möödumist komisjonile teatanud, et nad ei esita vastuväiteid. Euroopa Parlamendi või nõukogu algatusel pikendatakse seda tähtaega [kahe kuu] võrra.

([51]) ELT L 345 27.12.2017, lk 1.

Artikkel 18a

Nõuandefoorum

Komisjon loob keskkonnaväidete nõuandefoorumi (foorum), milles on võrdselt esindatud liikmesriikide esindajad ja kõik asjaomased huvitatud isikud, nagu tööstuse esindajad, sealhulgas mikro-, väike- ja keskmise suurusega ettevõtjate ning käsitööndusettevõtjate esindajad, ametiühingud, kauplejad, jaemüüjad, importijad, teadlased, keskkonnakaitserühmad ja tarbijaorganisatsioonid. Komisjon peab foorumiga nõu järgmistes küsimustes:

i) artikli 3 lõikes 4a osutatud töökavade koostamine;

ii) delegeeritud õigusaktide väljatöötamine;

iii) keskkonnaväidete põhjendamise ja edastamise nõuete uuendamine;

iv) keskkonnaväidete põhjendamise ja edastamise nõuete hindamine;

v) kehtivate keskkonnaväidete põhjendamise ja edastamise nõuete tulemuslikkuse hindamine. **[ME 139]**

Artikkel 19

Komiteemenetlus

1. Komisjoni abistab komitee. Nimetatud komitee on komitee määruse (EL) nr 182/2011 tähenduses.

2. Käesolevale lõikele viitamisel kohaldatakse määruse (EL) nr 182/2011 artikli 5 lõike 4 kolmandat lõiku.

Artikkel 20

Seire

1. Liikmesriigid jälgivad korrapäraselt käesoleva direktiivi kohaldamist, tuginedes järgmisele:

a) ülevaade sellest, millist liiki sõnaselgete keskkonnaväidete ja keskkonnamärgisesüsteemide kohta on esitatud põhjendatud kaebusi kooskõlas artikliga 16;

b) ülevaade sõnaselgetest keskkonnaväidetest ja keskkonnamärgisesüsteemidest, mille puhul pädevad asutused on nõudnud kauplejalt parandusmeetmete võtmist kooskõlas artikliga 15 või määranud karistuse kooskõlas artikliga 17.

2. Lõikes 1 osutatud teabes peavad olema ära märgitud sõnaselge keskkonnaväide või keskkonnamärgisesüsteem, väidetava rikkumise laad, parandusmeetmete laad ja kestus ning määratud karistus, kui see on asjakohane.

3. Liikmesriigid esitavad lõikes 1 osutatud teabe komisjonile igal aastal.

3a. Riiklikud pädevad asutused teevad aktiivselt koostööd ja vahetavad käesoleva direktiivi rakendamisel korrapäraselt parimaid tavasid. **[ME 140]**

4. Tuginedes lõike 3 kohaselt kogutud teabele ja liikmesriikide poolt artikli 15 lõike 1 kohaselt kättesaadavaks tehtud teabele ning vajaduse korral lisakonsultatsioonidele pädevate asutustega, avaldab Euroopa Keskkonnaamet iga kahe aasta järel aruande, mis sisaldab hinnangut sõnaselgete keskkonnaväidete ja keskkonnamärgisesüsteemide arengu kohta igas liikmesriigis ja kogu liidus. Aruanne peab võimaldama eristamist vastavalt väite esitanud kaupleja suurusele ja põhjenduse kvaliteedile.

Artikkel 21

Hindamine ja läbivaatamine

1. Hiljemalt kuupäevaks [väljaannete talitus, palun lisada kuupäev: viis aastat pärast käesoleva direktiivi ülevõtmise kuupäeva] hindab komisjon käesolevat direktiivi lähtuvalt eesmärkidest, mida sellega soovitakse saavutada, ning esitab Euroopa Parlamendile ja nõukogule peamisi järeldusi sisaldava aruande.

2. Lõikes 1 osutatud aruandes hinnatakse, kas käesoleva direktiiviga on saavutanud selle eesmärk, eelkõige seoses järgmisega:

a) tagatakse, et toote või kaupleja keskkonnatoime kohta esitatud sõnaselged keskkonnaväited põhinevad usaldusväärsel, võrreldaval ja kontrollitaval teabel;

b) tagatakse, et keskkonnamärgisesüsteemid põhinevad sertifitseerimissüsteemidel ja vastavad artiklis 8 sätestatud asjakohastele nõuetele;

c) tagatakse, et liikmesriigid kiidavad uued eraalgatuslikud keskkonnamärgisesüsteemid selliste toodete või kauplejate jaoks, mis on juba hõlmatud olemasolevate süsteemidega, heaks ainult juhul, kui need pakuvad lisaväärtust võrreldes olemasolevate süsteemidega;

d) kehtestatakse eeskirjad sõnaselgete keskkonnaväidete edastamise kohta liidu turul ning välditakse topeltkulusid selliste väidete edastamisel;

da) tagatakse, et kauplejad seavad oma tegevuses ja väärtusahelas sisuliselt esikohale heite vähendamise, hinnates CO2 arvestusühikute kasutamisega seotud sätete piisavust; **[ME 141]**

e) tugevdatakse siseturu toimimist.**;**

ea) hõlbustatakse üleminekut mürgivabale keskkonnale. **[ME 142]**

3. Kui komisjon peab seda asjakohaseks, lisatakse lõikes 1 osutatud aruandele seadusandlik ettepanek käesoleva direktiivi asjakohaste sätete muutmiseks, sealhulgas kaalutakse täiendavaid sätteid, mis käsitlevad järgmist:

a) võimaluste loomine ring-, bio- ja rohemajanduse jaoks, hinnates, kas on asjakohane ja teostatav kehtestada kohustus kasutada keskkonnaväidete põhjendamisel ühist ja vajaduse korral olelusringil põhinevat meetodit;

b) ~~mürgivabale keskkonnale ülemineku hõlbustamine, kaaludes keskkonnaväidete kasutamise keelamist ohtlikke aincid sisaldavate toodete puhul, välja arvatud juhul, kui nende kasutamist peetakse ühiskonna jaoks oluliseks vastavalt kriteeriumidele, mille töötab välja komisjon;~~ **[ME 143]**

ba) tarbijakaitse ja siseturu toimimise edasine tugevdamine, kaaludes sõnaselgete keskkonnaväidete põhjendamise nõuete laiendamist mikroettevõtjatele; **[ME 144]**

c) selliste nõuete täiendav ühtlustamine, mis käsitlevad seda, kuidas põhjendatakse konkreetseid sõnaselgeid keskkonnaväiteid selliste keskkonnaaspektide või -mõjude kohta nagu vastupidavus, korduskasutatavus, parandatavus, ringlussevõetavus, ringlussevõetud materjali sisaldus, loodusliku materjali, sealhulgas kiu kasutamine, keskkonnatoime või kestlikkus, bioressursipõhised elemendid, biolagunevus, elurikkus ning jäätmetekke vältimine ja vähendamine.

Artikkel 22

Määruse (EL) nr 1024/2012 muutmine

Määruse (EL) nr 1024/2012 lisasse lisatakse järgmine punkt:

„X. [väljaannete talitus, palun lisada järjekorras järgmine number] Euroopa Parlamendi ja nõukogu... aasta direktiiv (EL)... sõnaselgete keskkonnaväidete põhjendamise ja edastamise kohta (ELT L..., kuupäev, lk): artikli 13 lõige 3 ja artikkel 15.“

Artikkel 23

Määruse (EL) 2017/2394 muutmine

Määruse (EL) nr 2017/2394 lisasse lisatakse järgmine punkt:

„X. [väljaannete talitus, palun lisada järjekorras järgmine number] Euroopa Parlamendi ja nõukogu... aasta direktiiv (EL)... sõnaselgete keskkonnaväidete põhjendamise ja edastamise kohta (ELT L..., kuupäev, lk).“

Artikkel 24

Direktiivi (EL) 2020/1828 muutmine

Direktiivi (EL) 2020/1828 I lisasse lisatakse järgmine punkt:

„X) [väljaannete talitus, palun lisada järjekorras järgmine number] Euroopa Parlamendi ja nõukogu... aasta direktiiv (EL)... sõnaselgete keskkonnaväidete põhjendamise ja edastamise kohta (ELT L..., kuupäev, lk).“

Artikkel 25

Ülevõtmine

1. Liikmesriigid võtavad vastu ja avaldavad käesoleva direktiivi järgimiseks vajalikud õigus- ja haldusnormid hiljemalt [väljaannete talitus, palun lisada kuupäev: 18 kuud pärast käesoleva direktiivi jõustumise kuupäeva]. Liikmesriigid edastavad nende normide teksti viivitamata komisjonile.

Liikmesriigid kohaldavad neid norme alates ~~[väljaannete talitus, palun lisada kuupäev: 24~~ ***… [30***kuud pärast käesoleva direktiivi jõustumise kuupäeva]. **[ME 173]**

Kui liikmesriigid need normid vastu võtavad, lisavad nad nende ametlikul avaldamisel nendesse või nende juurde viite käesolevale direktiivile. Sellise viitamise viisi näevad ette liikmesriigid.

Käesolevat direktiivi kohaldatakse väikeettevõtjate suhtes komisjoni soovituse 2003/361/EÜ tähenduses 42 kuud pärast selle jõustumist. **[ME 145]**

1a. Liikmesriigid võivad kehtestada käesoleva direktiivi jõustumise kuupäeva ja kohaldamise kuupäeva vahelise üleminekuperioodi, mille jooksul saab kasutada kontrollimiseks esitatud keskkonnaväiteid. **[ME 146]**

2. Liikmesriigid edastavad komisjonile käesoleva direktiiviga reguleeritavas valdkonnas nende poolt vastuvõetud põhiliste siseriiklike õigusnormide teksti.

Artikkel 26

Jõustumine

Käesolev direktiiv jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas.*

Artikkel 27

Adressaadid

Käesolev direktiiv on adresseeritud liikmesriikidele.

…,

Euroopa Parlamendi nimel	*Nõukogu nimel*
president	*eesistuja*